

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Lyyrillisiä runoelmia 1

Author: Johan Ludvig Runeberg

Translator: Kaarlo Forsman

Release date: March 23, 2007 [eBook #20883]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LYYRILLISIÄ RUNOELMIA 1 ***

Produced by Matti Järvinen, Tuija Lindholm and Distributed

Proofreaders Europe.

Johan Ludvig Runebergin

LYYRILLISIÄ RUNOELMIA.

I.

Suomentanut
Kaarlo Forsman.

Ensimmäisen kerran julkaissut
G. L. Söderström 1885.

Franzén'ille.

Ainiaksko vaiennut on meiltä
Armas säveles,
Leivonen, ku syksymyrskyn teiltä
Lensit lauluines?

Eikö maa, joll' loisti aamus ynnä
Päiväs kultavuo
Nähdä saa, kuink' iltas sulle tyynnä
Kultaruskon luo?

Etkö muista Ruotsin ruususilta
Metsää Pohjolan,
Satakielten ihme-säveliltä
Virttä rastahan?

Siitä kuin sa meiltä läksit, suli
Monen talven jää;

Tuli kevät, laululinnut tuli —
Vaan et tullut sä.

Ah! tääll' uinuu entis-lehtoloissa
Yöt yht' armahat,
Piilee pikku-kukkain silmikoissa
Kyynel-pisarat:

Kuin, kons' onnen aikaa muinoin vietit
Koti-virrallas,
Revontulta katsoit, runoja mietit,
Poimit kukkias.

Kun tuoll' alkaa nurmet heilimöidä,
Niityt vehmastaa,
Missä lauloit ennen, — kyynelöidä
Oishan ihanaa!

Niin vaikk' Oulun vanha linna vaipui,
Lapsimuistelmas
Vaikka synkkiin raunioihin haipui
Syntyseuduiltas;

Oishan hauskaa kotikuusta kuulla,
Muistaa entisen
Pirtin laulajaa, mi viiripuulla
Istui laulellen.

Tuuli Auran opistossa tuiskii;
Tullos sinnekin!
Raunioista rakkaat muistot kuiskii
Sulle sieltäkin.

Riennä maahan, jonka helma sulkee
Sun ah! halullaan!
Minne rantaan tullet, tiesi kulkee
Kukkain kesken vaan.

Niinkuin kevätpäivää majat armaat
Sinua tervehtää,
Kaiullansa Suomen vuoret harmaat,
Niinkuin ystävää.

Vanhuksen kotiintulo.

Kuin muuttolintu talvipäiväin jälkeen palaa
Kotinsa lammellen,
Niin luokses, synnyinlaakso, tullen, rauhaa halaan
Lapsuuden mennehen.

Mun sulki kaivatusta maasta monta merta
Ja monen talven jää;
Iloita kaukomailla sain ma monta kertaa
Ja usein kyyneltää.

Tääll' oon nyt taas. — Ka, taivas! suojaa missä kehto
Mua tuuditellut on!
Kas tuolla salmi, saaret, tunturit ja lehto —
Laps'-mailma huoleton!

Kaikk' onpi vanhoillaan. Puut vielä vihannoivat
Somissa verhoissaan,
Tutuista sävelistä aavat ilmat soivat
Ja metsä lauluistaan.

Viel' laine leikkii Ahden lumme-lasten kanssa
Iloisna telmien.
Ja saarten siimeksestä kaiku riemuissansa
Vastaavi etäällä.

Kaikk' ompi ennellään. Mä toinen oon kuin ennen,
Oi laakso armahin!
Haluni sammui, posken leimun kanssa mennen,
Jo jähtyy suonetkin.

Mit' ihanaa sull' on, mit' ihanuutta tarjot,
En taida arvottaa,
Mit' aaltos huokailee ja kuiskaa lehtos varjot,
En enää oivaltaa.

Ei Ahto aalloissansa enää mulle soita,
Ei ihmekannel soi,
Niityillä mailla keijokaisten karkeloita
En enää nähdä voi.

Tok' olin rikkain luotas, mökki, lähtiessä,
Niin rikas toiveissain,
Kun tunteet, syntyneet sun pyhässä siimeksessä
Kult'-aikaa lupas vain.

Mua seuras kaunokevääs muisto niinkuin taika
Ja seutus rauhaisuus
Ja hyvät henkes, joita lapsuuteni aika
Valveille mulle huus'.

Ja nyt — mit' tuon ma jälleen maista kaukaisista?
Pään lunten painaman,
Sydämmen tyrtyneen ja sairaan hehkumista
Ja kuolla halaavan!

En vaadi takaisin ma hukkaamaani sulta,
Oi armas äiti maa,
Kun suonet haudan vaan, joll' itkee lähtees kulta
Ja haapas kuiskajaa.

Povellas armaalla näin saanen uinahdella
Suloiseen unehen,
Taas haudan kaino-kukkasissa versoella
Elohon puhtaasen.

Jalouden voitto.

Jalon kiitää nyt kanteleeni soittaa,
Kuinka häätyneenäkin se vihdoin voittaa,
Sortovallat kaataa, paha uhmiellen,
Mailmalle laulele, virs' ylevin!

Kurjaa toivotonta lohdutellen auta,
Sorretulta murra orjakahleen rauta,
Turman joukkiolle, väkivaltaisellen
Lausuos: saapuvu kostajakin!

Tähditely vaippa yllään, konna julkee
Ryöstön antamassa komeudessa kulkee;
Laki vaikenee ja väistyy kauhistunna, —
Maahan sen polkevi mahtaja tuo.

Vaan kun hyveen otsa tyynnä hälle hohtaa,
Hyveen kirkas silmä konnan silmää kohtaa,
Lannistuu se, taantuu, häpyyn sortununna,

Katsehens' arkana maahan jo luo.

Katso vanhaa leijonaa, ku seudut raataa;
Kun sen teuraat vertyy, kun se karjaa kaataa,
Käy se ylvästellen mahtavuudestansa,
Turvana tarmo ja hirveä suu.

Vaan se huomaa avuks' rientäväisen paimon,
Loistavan tään silmist' äkkää hengen aimon —
Uljas lannistuu ja, laskein teurahansa,
Metsien yöhön jo piiloutuu.

Hurme kruununaan ja valtikasna miekka,
Riutuneitten kesken hirmuherra riekkää;
Synkeys on sen sääntö, kahleita hän määrii,
Kuolo ja kauhu sen käskynä on.

Aatelinsa unhottain ja kunniansa
Orjat hälle kantaa suitsu-uhrejansa,
Linnan ympärillä palkkaparvet häärii,
Huutaen: "oot jumal' kuolematon!"

Rikos vallitsee ja totuus maahan lyödään,
Hyvä piileksii ja ihmisarvo myödään,
Vaivais-kukaks' aatos ylhäinen jo maatuu,
Petturi-kourien sortama tuo.

Konsa luonnon pyhää solvaiseepi räivät,
Yöksi muutellen sen kauniit valopäivät,
Miss' on kosto, veljet? milloin apu saatuu,
Autiomaille mi rauhoa tuo?

Katso sortumatta, säikkymättä surmaa,
Jalo uinuu vielä kesken kalman turmaa,
Jumal'-lapsen luokse laskee enkeleitä,
Näilt' ylevää vapautta se syö.

Lempikäppen alla hälle voimat varttuu,
Aatesäkenistä kirkas lieska karttuu,
Silmäns' aukoo hän ja katsahtaapi teitä,
Orjat, tyrannit ja turmion-yö!

Silloin horto haihtuu, vihan liekki liehuu,
Sorretuiden veljein vuoksi sydän riehuu,
Luonnon päästää vannoo hän, ett' tulta sinkoo,
Viettä voitto valkeuden.

Tenhon-lemmellinä retkelleen hän lähti,
Loistoon verhottuna niinkuin päivän tähti,
Surman-tuojaa kohden talviyöhön linkoo
Nuolien tulta hän ehtimiseen.

Silloin loppuu yö ja kaatuu hirmuhaamu,
Merten maiden päällä lieskaa kirkas aamu;
Kohden nuoren päivän huomen-kirkkautta
Vapauden sana korkea soi.

Vaan jo riemuvilskeen yli nousee jalo;
Hiljaa siitä aukee sinitaivaan valo,
Helmassansa maa, joll' ei oo surkeutta,
Vaan yhä onnea vain vihannoi.

Kerran aika saa, kun pasuunatkin kaikaa,
Taivas tähtiryhmät kaikki koolle taikaa,
Katoovaisuuden ja tyhjän saaliiks' entää
Valtiot, maat sinikorkeuden.

Vaan ehk' auringotkin asemiltaan vaipuu,

Maamme, niinkuin huoku, sammuu, yöhön haipuu,
Unhoon rauenneiden mailmain tuhka lentää,
On jalo voittava ainahinen.

Leivo.

Nousi päivän liemu,
Sulous ja riemu
Heräs vihdoin talvihorrostansa;
Kevät solmee vaulaa,
Lehdon käki laulaa,
Keräs metsä, ilma laulajansa;
Pääsky armas lensi
Majalleen, ja ensi-
Lemmest' alkoi peippo visertää.

Kaikkein riemun kuulin;
Armaimmaksi luulin
Leivon onnen sini-taivahilla.
Senp' on hellin rinta,
Lemmen uneksinta
Laulattaa sit' elon aamusilla;
Kaikki sävelmänsä,
Ylhääll' liitäissänsä,
Kuului korvissani soivan näin:

Ket' ei kahleet haita
Ilman kauko-maita
Liitämästä — häntä onnistaapi!
Jok' on lauluun luotu,
Jolle kullan muoto
Ynnä kevät luonnon ilmi saapi!
Näin sen laulu raikui;
Monistellen kaiku
Leivon virret toi mun korvihin'.

Päivän myötä liittää,
Maita merta kiittää
Milloin Etelään ja Pohjaan milloin;
Laaksoss' suukkosilla
Olla, taivahilla
Laulaa autuuttansa aamuin illoin;
— Voi sua miekkosinta!
Kuinka pieni rinta,
Leivo, moiset riemut mahduttaa!

Toukokuun-laulu.

Terve tienoillemme,
Kaunis Toukokuu!
Terve leikkieimme
Suoja sulosuu!
Tunteen jumal'-liemu
Valjetessas läikkyy,
Rakkaus ja riemu
Kaikkialla väikkyy;
Murhe kevääll' lymyy,
Itkust' ilo hymyy,
Huolten pilvist' aamu ruskottaa.

Kukka kuihtununna

All' ol' hyyn ja jään,
Syksyll' lakastunna
Kuoli mielellään.
Talvi — hirmun lailla,
Joka seudut raastaa,
Autioilla mailla
Käskyn kieltä haastaa —
Haudall' istui, sääti
Surmaa, kaikki jääti
Synkkä, kolkko niinkuin kuolon yö.

Säteitä ei luotu
Pohjan aamuhun,
Kyyneleit' ei suotu
Yölle, siksi kun
Ajain joutsenillaan
Kukkais-kevät koitti,
Päivän' kultas, illan,
Aamun purppuroitti,
Sorsi talven vallan,
Mursi kahleet hallan,
Vienon Flooran kutsui nähtäviin.

Nytpä lehtoloista
Sulle nousevat
Kukkais-silmikoista
Uhrin riemuisat;
Kiitostas vaan huohuu
Ruusut ruskoposket,
Kunniakses kuohuu
Hopeoitaan kosket;
Linnut riemumielin
Laulaa kiitoskielin
Kanssamme: oi terve Toukokuu!

Muuttolinnut.

Te kulkuri-vierahat oudossa maass',
Kosk' etsitte syntymä-laaksoa taas?
Kun vuokko jo tuikkaa
Taas syntymämaalla,
Ja hettehet suikkaa
Taas leppien alla,
Koht' alkavat lentää:
Ei johtoa lie, —
Heit' eksytä sentään
Ei siintävä tie,
Perille se vie.

Kyll' löytävät armahan Pohjolan nuo,
Miss' suojaa ja ruokoa luonnotar suo;
Kyll' lähteiden suilla
Siell' uupuva tointuu,
Ja oksilla, puilla
Vaan riemuja sointuu;
Yöauringon koittain,
Uneksivat vaan;
Ja lempeä soittain,
Ei kaukaisen maan
Tiet' aatellakaan.

Niin tyyninä onnelan lapsoset nuo
Vaan sammale-honkihin suojansa luo;

Ka, siellä ei surra:
Ei itku ja huolet,
Sen muuria murra,
Ei myrsky ja nuolet;
Miss' onnea päivä
Se hohtava suo,
Ja yön rusohäivä,
Jok' untahan luo
Ja tuutivi nuo.

Sä eksyvä henkonen oudossa maass',
Kosk' etsinet syntymä-seutuja taas?
Isäisi kun mailla
Jo palmuset läikkyy,
Niin lintusen lailla
Sun siipesi väikkyy;
Koht' alkanet lentää;
Ei johtoa lie Eik'
eksytä sentään
Sua siintävä tie,
Se mailles sun vie.

Paimenpoika.

Kauniina taivahille
Jo päivä nous',
Siit' ilo maisemille
Ja toivo uus'.
Ja metsän lehväpuista
Vaan riemu soi;
Hänt' ilman linnut muistaa,
Ken kaikki loi.

Ja pilvet punerruttaa
Sini-reunojaan,
Miss' yhtyy ihanuutta
Taivasten, maan.
Mutt' alla puhdas lähdet
Vaan myhäjää,
Helmaansa kuut ja tähdet
Se viehättää.

Sua etsin, vehmas nurmi,
Taas kerrankin,
Miss' aallon vilkas hurmi
Käy mutkihin.
Siell' turvepenkki tuttu
Puun varjoss' on,
Ja lammas ynnä kuttu
Syö huoleton.

Tääll' lehdon väliköistä.
Ma ihailen,
Kuin kastehelmilöitä
Juo kukkanen.
Helposti täällä kuulen
Ne laulutkin,
Mi myötä vienon tuulen
Soi laaksoihin.

Käy usein armas kulta
Mua kohtaamaan;
Tääll' lausuu lemmen tulta

Hän lauluillaan.
Tuon soinnun, vohlat, varmaan
Te tunnetten!
Ah, rintahainpa armaan
Pian sulkenen.

Kun päivä tunturilta
Taas vilkaisee,
Näen kullan; — kunnahilta
Hän astelee;
Kädessä hällä loistaa
Sulo seppelyt,
Jon rannan apiloista
On köyttänyt.

Tuon luokse nyt ma joudan
Kuin lennellen,
Pian tänne hänet noudan.
Karitsoineen;
Tääll' yhdessä istuskellen
Me suudellaan,
Ja kyyhkyt karsastellen
Ne katsoo vaan.

Hän laulain kaiut nostaa;
Ma pillillän',
Jon vuolin kaislistosta,
Hänt' säestän.
Ja aallot niemekkeille
Ne uinahtaa,
Ja vieraat karjat meille
Eksyillen saa.

Ken voisi kertoella,
Mi viaton
Elämä paimenella
Laaksossa on!
On karja aartenamme
Ja kukkaset;
Niit' tyynnä omistamme
Me paimenet.

Vaikk' kylmä kukat hyytää
Ja myrskyt soi,
Mun riemuain ei syytää
Ne hautaan voi.
Kun talven tuiskut pauhaa,
Käyn mökkihin,
Siell' lämpimää ja rauhaa
Kyll' löydänkin.

Siell' lieden loistamassa
On hauska työ,
Ja karja navetassa
Apetta syö.
Ma laulan: kukkasvirsi
Tuvassa soi,
Vaikk' kukat hyyti kirsi,
Min talvi toi.

Kyll' lunta täynn' on vuori
Ja notkelmat,
Vaan ei mun mielen' nuori,
Ei laulelmat.
Vaikk' ulkomyrskyt pauhaa,
S' ei haitakaan,

Kun tääll' on tyyntä rauhaa
Sisällä vaan.

Vaan kevään tullen kylmä
Pois pakenee,
Ja vuokon sinisilmä
Kyyneltelee;
Vien silloin laitumelle
Taas karjojain,
Ja kaiku kantelelle
Soi vuorottain.

Sua etsin, vehmas nurmi,
Taas kerrankin,
Miss' aallon vilkas hurmi
Käy mutkihin.
Siell' turvepenkki tuttu
Puun varjoss' on,
Ja lammas ynnä kuttu
Syö huoleton.

Minun päiväni.

Suojissa laakson, leivon liverrellen,
Vieressä istun, impi, haltioissa;
Tuoll' alla tunteen aallot hyrskiellen
Käy kukkien ja leyhkäin suuteloissa.
En koskaan seisonut oo sodiskellen
Surujen usvaa vastaan taisteloissa;
Eik' arvaa kukaan, miss' on piilosuojain,
Paits' ystävyys ja lempi ynnä Luojain.

Hymyyni hymyilee tuo haaveksittu kulta,
Sill' emme suotta kiusaa itseämme;
Hyväily-nimet hältä saan, hän multa —
Vavahtaa lehvät, meidän lempeissämme,
Ja perhot tullen ruusun suutelulta,
Kukista luovat taivaan ylitsemme;
Ah, kaunis mailma! kuinka luonto sointuu
Tok' autuuteen, mi sydämässä tointuu!

Miks' epäsoinnun soisin sorreskella
Nyt soinnuntaa, mi mailman haltioipi?
Suloista sävelmää nyt kaikkisuus vaan soipi,
Suloista myös mä mielin kaikutella.
Mun riemujain saat, kulta, riemahdella,
Kun yhteissointumme sun korviis soipi;
Syliini vaipuos ja anna suuta
Ja suudelmaksi elon hetki muuta!

Lintuselle.

Oi lausu, pikku lintu,
Lehvissä jalavan,
Kuink' aina voinet laulaa,
Iloita ainian?
Sun laulus kuulen aamuin,
Sit' illoin kuuntelen,
Vaan kirkas ain' on äänes
Ja sointus suloinen.

Sun aittas on niin köyhä
Ja ahdas asunto,
Tok' aina lauleskellen
Silmäilet kotohos.
Et kylvä, etkä niitä,
Et korjaa latoihin,
Et huomispäivää tiedä —
Ja tyydyt kuitenkin.

Monelle kyllä suotu
On riistat, aarteheet,
On maat ja valtakunnat
Ja linnat kultaiset;
Ja huolin, kyynelsilmin
He päivää alkavat,
Jon koille kiitosvirtes
Sä soitat riemuisat!

Kyll' ihmislapsi hylkäis
Sun halvan olentas;
Ei kiittele hän Luojaa,
Vaan ain' on vaateljas.
Sun hento henkes sortaa
On hänen vallassaan —
Tok' onneas sä kiität,
Hän kiroo onneaan.

Miks nurkuin taivahille
Hän kylmän silmän luo?
Häll' onko vaatimista,
Jolle Luoja kaikki suo?
Kun mailman riemut ratki
Hänelle tarjoutuu,
Miks lisää vaan hän itkee
Ja orjaa halveksuu?

Ei! laula, lintu pieni,
Ain' autuudesta vaan!
Lauluusi vaikerrusta
En sekaa milloinkaan.
Kesäisin pesäs laadi
Majani vierehen,
Mua neuvo aamuin illoin
Olemaan iloinen.

Kevät-aamu.

Kas, kuink' armas aamu koittaa
Idän kaukomerten takaa,
Kultaan verhoo, purppuroittaa
Maan, mi tyynnä alla makaa.
Usvat haihtuu, talvi taukoo,
Luonto herää, silmäns' aukoo.

Leivo, liehusiivillänsä
Äsken tullut etelistä,
Laulaa ylhääll' liitäissänsä
Toivon, kevään kukkimista;
Joutsenparvi maahan rientää,
Tervehdellen Suomen nientä.

Tummain puiden kesken lentää
Huima aalto valloillansa,
Ilomielin orava entää

Sammalkatto-suojahansa;
Kaukaa metsän siimeksellä
Kukertaapi kyyhky hellä.

Kultaviljaa tuutii tuttu
Aamutuuli pitkin sarkaa,
Yllään valko-talvinuttu
Jänis poikki pellon karkaa;
Kuusen alta väijystänsä
Tähtää miesi pyssyllänsä.

Vaivoin lehdon vilpoisessa
Säilyin, loistaa hangen tähde,
Valkokoivuun kaivellessa
Vuokkoin kesken läikkyy lähde;
Ahti hiljan noustuansa
Soittaa kultakanneltansa.

Kaunis kevät! kauan kierii
Vaunus mailla eteläisen,
Ennenkuin se tänne vierii
Pohjan kunnahille jäisen;
Et niin kiitollista mieltä,
Kuin on meidän, löydä sieltä.

Mitähän ne tarkoittaapi
Virret, jotka soivat sulle?
Että kevät meille saapi,
Niinkuin Vapaus vangitulle;
Että Pohjan jäätehellä
Sydämiä on virkistellä.

Kudo uudet juhloverhot
Vesille ja maisemille;
Nosta yöstä henkiin perhot
Sulhoiks' kukka-kultasille;
Sydämemme sopukoista
Talven kolkot muistot poista!

Kukkaselle.

Juur' päätit hortos; — silmäsi auenneen
Sä nostit riemumielin korkeuteen,
Miss' usvapilviä aamurusko kulkee,
Armaansa, luonnon purppurahelmaan sulkee.

Kaikk' ympärilläs tyyntä ja hiljaa on,
Siell' leyhkät tullen untuvat nautintoon,
Ja kultasiivill' liehuva turhuus lymyy; —
Oi kukka, kuinka hauskana mailmas hymyy!

Et aavista sinä leyhkien leikiten,
Kuiskeessa perhon, kastehen suudellen,
Kuink' ystäväin sulo suosio kohta haihtuu,
Ja murhekyyneliin ilo vielä vaihtuu.

Oi, miks' tuo "tulkohon" Kaikkivaltiaan
Ei suonut onnes kukkia ainiaan?
Miks' ei ole päivä kaunis niinkuin aamu?
Miks' aina ei sua hurmaa onnen haamu?

Hymyile vaan, sinä pikku viaton!
Pian nähnet, kuinka pettävä kevät on,
Ja hellyt, onnen hetkiä muistellessa,

Kun uinuit untas silmikön suojuksessa.

Linnunpesä maantien varrella.

Pikku lintu, miksi meluisen
Tien oot viereen pesäs rakennellut?
Eikö salo hausk' oo, vilpoinen,
Salon puita lehti koristellut?
Eikö koitar siellä hurmaakaan
Niinkuin täällä lempiruskollaan?

Hiljaa lähteen laine hopeinen
Uipi kauko-laakson vehmastoissa;
Täällä turhuus vierii kolisten
Raskahissa rautavaljakoissa.
Piillen tyyntä rauhaa nautitaan;
Lintu parka! tääll' on pelko vaan.

Miksi lehdon lemut vaihetit
Pölypilviin maantien vieremillä?
Tomua poljettuako armastit,
Vaan et kukkia lehdon liepehillä?
Mailman hyörinääkö nähdäkses
Uhrasit sa rauhas, tyvenes?

Etkö usein päivää pitkäksey,
Kunne yöhyt majaan tuopi rauhaa?
Eikö syömmes usein säikähdy,
Kaukainen kun jyske yltyy, pauhaa?
Eikö siipes, pieniä suojoellen,
Usein nouse lentoon säikkyen?

Eipä mieltäs tuska huolettais,
Jos viel' oisit kauko-lehtoloissa;
Pienoisetkin tyynnä olla saisi,
Vaikka äiti joskus viipyis poissa;
Luonnon hiljuus saman suojoan soisi,
Minkä heille hellä siipes loisi.

Lintu, lintu! sulkapurjeitaan
Konsa pienoiset jo nostaa alkaa,
Johda empimättä heidän lentoaan
Seutuun, miss' ei nähty ihmisjalkaa;
Neuvo heitä suvell' laatimaan
Kutaki rauhass' sulo-suojoittaa!

Kesä-yö.

Taivas! matkaa, iltaa ihanaa!
Näätkö saaren kukkais-maalimaa?
Naana, illan ihmehistä
Linnut laulaa siimeksistä;
Soutu jääköön; kellukaamme
Maille vaan!
Kukkulalta päivä välkkyy,
Lainehilla venho hälkky;
Tuulen myötä hiljaa saamme
Valkamaan.
Kuuntele pihlajien huminaa!
Vihriä-verhonsa niitty jo saa.
Riemuitkaamme! kohta aika

Karkaa kanssa nautinnon;
Lempi, suvi lyhyt on;
Haihtuu, Naana, niinkuin taika.

Lehivistään jo torppa pilkuttaa;
Sinne, viimat, purtta uitelkaa!
Näätkö ukon, Naana kulta,
Urkkivan meit' oven suulta?
Näätkö: neito viittoaapi
Kaunoinen,
Marjakoppa kädessänsä,
Hymysuin ja hyvillänsä,
Mansikat kun antaa saapi
Naanallen?
Kyyneltele! pyhä on, suloinen
Palkinto alttihin rakkauden!
Enkeliks' jo täällä luotu,
Nauti onnees ihanaa!
Seurakseen kun sielu saa
Luonnon, parempaa ei suotu.

Mit' ei loistolinnat kasvaa voi —
Elon riemu, toivon aamukoi —
Senpä näkee mökki halvin
Keväin, syksyin, kesin, talvin
Suuren luonnon helmallasna
Kukkivan.
Näätkö sorsaa? poikinensa
Keulan alta turviksensa
Upi raukka autuaspa
Kaislahan.
Eipä se poikoa antaisi pois,
Sille jos korkeita linnoja sois,
Kultaa monta kuormallista;
Vaikk' ois vallat hallussaan,
Ei se hylkäis aaltojaan
Eikä pesää kaislahista.

Illan kaino tähti, leppyinen
Silmäs luo nyt maalle-nousullen!
Lehdon linnut riemuitkaatte!
Vihkivirttä laulaa saatte,
Jolla kahden sielun usko
Solmitaan.
Vuorten taakse laskee päivä,
Länteen sammuilee sen häivä,
Naana, poskillaspa rusko
Nousee vaan.
Sittenpä retkemme päättyköhön!
Täältä meit' aamutar löytäköhön!
Naana, kullon kainalossa
Koto, perhe unhottuu.
Suojanamme vehmas puu
Untukaamme kuutamossa!

Joutsen.

Reunalta ruskopilvien
Niin taivaan-tyynnä vaan
Joelle joutsen laskihen,
Suv'-illall' laulamaan.

Suloa lauloi Pohjolan,

Sen taivast' iloisaa,
Kuin päivä siell' ei muistakaan
Suv'-öisin uinahtaa.

Kuin varjot siell' on viileät
All' leppäin, koivujen,
Ja lahdet kuullan-kiiltävät,
Ja laine vilpoinen.

Kuink' autuus siell' on armahin
Kultaansa armastaa,
Sielt' uskoisuus on syntyisin
Ja sinne halajaa.

Näin lainehelta laineellen
Sen kiitosvirsi soi;
Ja puolisonsa rinnallen
Pian hiipi, lauloi noin:

Kyll' enpä eloin unelmaa
Näe vuosisadottain —
Mutt' Pohjan aalloill' armastaa,
Sen suvell' laulaa sain.

Torpantyttö.

Neittä Kantalan oi! surkaa, lehdot,
Jolle suotiin kukkain elon-ehdot!
Lyhyt hallakin ol' loiston hetki.
Surkaa lehdot! loppui armaan retki.

Eikö kuolon valju henki säästä?
Eikö luonto velastaan voi päästä,
Uhraamatta surman enkelille
Kaunihinta Luojan suomaa sille?

Voiko kylmä kalma ihannella
Hellää lempeyttä? armastella
Kantalanko lasta Tuonen rotkot,
Niinkuin "Lantaan" laksot, "Vanhais"-notkot?

Impi itkemämme, olit sorja;
Eipä juomahan nyt poika norja
Jääne kaunolähteelles, kun sieltä
Huokuu muistelmas vaan murhemieltä.

Kun sä vielä kuljit hettehillä,
Istujoit' ol' kukkais-vieremillä;
Usein paimen toivon hurmoksissa
Siell' ol' kaiken päivää unelmissa.

Riemun ääni, hehku joka kiihtyi,
Lähteelläs kuin kotonansa viihtyi;
Minkä eespäin juoksi vesi raikas,
Laulut soi ja huilun ääni kaikas.

Suotta seisot, vuori, kuunneskellen!
Ei käy neito enää paimennellen;
Turhaan kaipaat ääntä, mykkä kaiku,
Ääntä, jok' ei konsaan enää raiku.

Tyhjää Vanhaisten on niittymailla;
Viidat siell' on karjojansa vailla;
Haukka vainen vainoo lintu parkaa,
Puusta puuhun ruikuttain mi karkaa.

Poika Vanhaisten, jonk' kultasilmä
Ennen muita tää ol', nyt niin kylmä,
Muinen ah! niin lämmin sydän — missä
Viehkuroit nyt yksin kyynelissä?

Kirvehes ei metsäss' enää kolku,
Kullan kulkematta kun jäi polku,
Tuon ku, tauotessas hakkaamasta,
Kutsu-äänees vastas pensahasta.

Rannall' loikuu purtes ylähällä,
Ikäänkuin et aikois konsaan tällä
Lahden laumaa verkkoloihis pyytää,
Sikseen kaikki mielityöskin syytää.

Piilipuiden alla kalmistolla
Viivyt vaan oi! kultas kammiolla;
Päivän sammuelen, sarastellen,
Haudall' aina istut itkeskellen.

Neittä Kantalan oi! surkaa, lehdot,
Jolle suotiin kukkain elon-ehdot!
Lyhyt hälläkin ol' loiston hetki.
Surkaa lehdot! loppui armaan retki.

Syys-iltana.

Miks' rinta raukka useasti
Niin vaikeroit?
Kun tähdet yöllä välkkyy armahasti,
Miks' ilman tyynten halki kamalasti
Sä kujerrellen soit?

Sua elämäskö kiire lento
Niin huolettaa?
Vai itkettäkö kevään muisto hento?
Oi kauhistaako mainen sääntö vento,
Mi kukan kuolettaa?

Livertää lintu taivasalla,
Ei itkekään;
Soi satakieli puissa korkealla,
Ei sointujansa luo se suremalla
Lyhyttä hetkeään.

Päivinpä perhon lento taipui
Kukille vaan;
Vaan iltasin sen huokuu tyhjiin haipui,
Kun siivin uupunein se maahan vaipui
Ja suostui sallimaan.

Kun tammen kaataa aian rauta
Ja kukkulat,
Kun kaikki mailman entisyys on hauta,
Ei Tuonta karttaa sunkaan, houru, auta;
Miks' iltaas soimajat?

Ken kohtalostas voi sun päästää?
Ken armahtain
Sua turmiolta, kalman yöltä säästää?
Kun kukkakaan ei säily talven jäädä,
Oi rinta, kärsi vain!

Iloa hetkein nauti — mannaa
Tään korpimaan!

Surujen tietäs sumentaa äl' anna;
Oot vieras; tääll' ei retkes pääätä panna,
Kaanaassa vasta vaan.

Ylhäällä, tähtein tuolla puolla
Saat valkamaan.
Ett' täällä täytyi huolla sun ja kuolla —
Iloitse että ikuisuuden vuolla
Unissas näät sen vaan!

Sua ei siis Tuonen synkkä kalpa
Pelottaa saa;
Ei murru henkes, vaan sen kahle halpa;
Oi! valon maill' ei usva silmääs salpaa,
Vaan autuus kirkastaa.

Lohdutus.

Eräkkäisyydessäin
Ma kun istuelin,
Valot taivahan näin,
Miten autuahat
Yli yön, utujen
Sätien samoovat
Ikisiintävihin; —
Ja mun rauhani men',
Ja ma miettielin:

Jumal', loppumaton
Ikivaltasi on;
Jos se käskenyt ois,
Tahi vihjonut ees,
Mun se tähtenä sois
Mennä kirkkautes —
Ja nyt tääll' ikävöin!

Iki-sääntöjä sääs'
Sanas valtoamaan;
Eikä kruunusi all'
Vähäks' aikoakaan
Sinun harmene pääs;
Ja sun on vapaus,
Kuten kirkkautes;
Eikä tanterehehes,
Rajaton avaruus,
Sua mahdutakaan —
Lapses orja on vaan!

Sua liikuta ei,
Ettei suotuna lie
Hälle valtoja tai
Valon voittosa työ;
Että huolia vaan,
Sora, synkeys, yö
Peru on, jonka sai
Isän-kartanostaan —
Joka rikkahin on!

Kuka viljoa syö,
Jota tyhjältä vaan
Loit äärettömiin?
Tuho puuta ei lyö
Panemaas avariin,
Asu vaihtuvi vaan.

Mailmas ääretön on,
Soma, autuas niin,
Ajan mittaamaton,
Eikä valkeus tää
Ikin' iltoa nää
Vajo yön hämäriin —
Olen kupla ma vaan!

Ihanuuttasi saan
Ihastella ma vaan;
Sit' en arvata voi,
Käsitellä en saa;
Sinitaivahas koi
Näköäin lumoa,
Ikävöinpä ja nään —
Mutta multahan jään!

Tätä miettiessäin
Kukan lässäni näin;
Oli syysvilu, tuul'
Imenyt veret tään,
Punaton oli huul',
Sulo pois näköpään.

Jopa töyrältä saa
Raju viima ja lyö
Tätä surkastuvaa
Kerran siivellä vaan;
Kukan verhosi yö
Sylihin emon Maan.
Ja ma näin: makeaa
Sulo-unta se sai,
Ehkä pitkeäkin —
Ja ma mietiskelin:

Mäkö vääräksi voin
Valittaa Jumalan
Ikisääntöjä noin!
Tulin outona vain
Sorahan vesomaan,
Kukin orjana lain;
Mutta pakkoni tuo
Sulosinta on, kun
Se viel' laskevi mun —
Usko toivoa luo.

Rakkauden sokeutuminen.

Piennä Lemmen-jumalainen
Hellän äidin helmass' uinui,
Niinkuin tähti illoin nähdään
Lähteen kalvoss' uinuvan.
Taivaan kuulas välke vuoti
Kastehelmin ohimoille,
Ruusun rusko ainiaaksi
Poskipäille piilsihen.
Hymyi huuli, nektar-tuoksun
Liehiessä ympärillä,
Uneksimat voitot siihen
Iloa viatonta loi.

Paafotarpa hurmoksissa
Kynnels' tunteen kyllyydessä,

Katsoi poian peilisilmäss'
Silmiänsä hymyillen.
"Oi", hän huokas, "seuraelkoon
Autuuteni muistelmaksi
Sama kuva silmässäsi
Maalimass' sua ainiaan!"

Ken siis kummeksii, ett' Eros
Meillä liehuu so'ennunna,
Vaikkei silmää kääre kaihda
Öiset varjot verhoo ei?
Korvenkin hän ohdakkeissa
Huomaa vaan Olympin linnat,
Noita-naistai helmaillessa
Lemmettären kuvan vaan.

Tytön valitus.

Sydän, sydän, eessäni jos sä oisit,
Rauhaton, jos käissäni oisit tässä,
Oi, mun hellä huoleni kohta toisi
Rauhoa sulle.

Sua, kuin lastaan äiti mä tuudittaisin,
Hyssytellen, hiljoa heiluttaisin,
Kunnes viihtyis vaivasi, tuskas taltuis
Helmahan unten.

Vaan nyt rintaan salpauneena tyrskit,
Sulkehissa ystävän suosiolta,
Auki hälle vaan joka yhtenänsä
Rauhasi sortaa.

Rauhattomuudelle.

Niin, kaipaa kaipaa vaan, sulo rauhatuus!
Ei tyydytä sua rikkahin auvokaan,
Ei nautinnonkaan täysi malja —
Hae yhä riemua autuampaa!

Ol' äsken toivos lempeä katse vaan
Silmästä immen — nyt tämän saatuas,
Ylemmä nouse: pyydä ensi-
Suutelo taivahinen ja hiuvu;

Kun ruusukukkaa purppurahuulillaan
Ei oo, jonk' autuus sult' imemättä jäi,
Niin riennä pyytämään vaan uutta
Hempeä paisuvan hunnun alta.

Käy kohta kuumemmaks', sulo rauhatuus,
Mun suonissain! oi, luo, joka kerta kuin
Oon voittosaaliin saanut, — uusi,
Kaukoa siintyvä kaunihimpi!

Sun vaihdelkoon vaan hourio haahmuiseen
Onneensa, jonka kutsuvi rauhaks' hän!
Ja, torros kuorenaan, hän onnen
Rantoa raakkuna ryömielköön!

Oot armas mulle! — Kenpähän, ellet sie,
Mua vaati merten aavoja kyntämään,

Ja riehuin aalton, myrskyin kanssa
Taistelemaan elon nautinnoista!

Mua seuraa aina, autuas enkel', oi!
Mua nauttimaan sä kiihdytä päiviäin;
Ja kun ne loppuu — kalman mailtai
Taas ajaos mua tainnoksistain;

Ja tuolle puolen tähtien, auringon
Mua seuraillos sä, — vieläpä taivaassain,
Autuuden mettä maistellessain,
Suo: unean ihanampia maita!

Rakastava.

Päivä laskee, ehtoo saapi,
Kaste maita vilvottaapi,
Ruususiivill' ilta lentää
Laaksoloihin tuttaviin.
Lemmen nuoli riutuessa,
Ikkunassa avoimessa
Istuu Selma, silmä entää
Maille ympäriin.

Viel' ei kuulu armahaista,
Viestin-äänt' ei minkäänlaista,
Että kulta tänne keijuu,
Hellän immen korviin saa, —
Metsää kohden kaiken illan
Silmäilee hän riutumillaan;
Varjot vainen siellä leijuu,
Jälleen karkoaa.

Silmä vettyy, sydän sykkii,
Poski polttaa, suoni tykkii,
Hiljaa huokausta huulet
Laskevat vaan toisinaan;
Turhaan vastuuta hän vartoo —
Minkä toivoo, minkä hartoo,
Heilakat sen kuulee tuulet
Ilkastellen vaan.

Hiusten kanssa leyhkät riekkaa,
Poskipäillä ruusut liekkaa,
Valko-olkaa alastonta
Kylmä kaste vavistaa.
Taivas mustuu — impi säikkyy;
Myrsky riehuu, kuurot räikkyy;
Julma! viivynnästä monta
Maksat suudelmaa!

Hetki hetkelt' toivon riistää,
Neidell' lämpö, kylmä kiistää,
Kun hänt' öisen tuulen kanssa
Lemmen liekki ahdistaa.
Uumenilta vyöhyt laukee,
Verho vaipuu, rinnat aukee,
Aaltoilee ne valleillansa; —
Poika! miks' et saa?

Vaan hän tul' — oi immen riemu!
Vilkahtain kuin tähden liemu,
Puiston varjost' armas kulkee,
Suuntaa tiensä impehen. —

Määrään miekkonen jo saapi;
Hiljaa lukko raksahtaapi;
Uudin vaipuu, aukon sulkee,
Sammuu lamppunen.

Varpuselleni.

Sua holhon mielelläin, oi varpu kulta,
Ja, kyynel silmässäin,
Useinkin luen jyvät, jotka multa
Sa noukit kädestäin.

Sua rakastan, vaikk'et sä höyhenillä
Koreilla loistakaan;
Sun tunnen, vaikkei sielus sävelillä
Ilmaise tunteitaan.

On verhos tumma niinkuin yö, ja kieles
On mykkä niinkuin tää.
Et kiiltää voi, et laulaa — mutta mieles
Halaapi ystävää.

Rumaksi mainivat sua, ihmemiellä,
Kun mä sua hyväilen,
Vaan hellä, vilpitön oot — mitäs vielä
Ma vaadin, tarvinnen?

Kun halpaa vaatetustas toiset pilkkaa,
Mua silmääts lempien;
Ja ruumiiltas en möisi höyhentilkaa
Ma kultiin, helmehen.

Iloksi muiden sirkut liverrellä,
Kanaarit laulaa saa —
Sydäntä pyydän vaan ma lämmitellä,
Hellyyttä kaipaavaa.

Ei pinnan loistehella viihdy lempi,
Tuo tyydyttää ei voi;
Kiitollisuus, min saa, on suloisempi
Ja onni min hän loi.

Kun uskollisna kättän' nokit hiljoin,
Siin' istut iloiten,
Mun huolen' silloin palkitset sä viljoin
Ja olet kaunoinen.

Elosi kevätpäivää sulostella
Koen huolin hellivin,
Ja hautas kaunistan ma kukkasella
Ja kastan kyynelin.

Hautaus.

Templitornin kolkot kellot soivat,
Mustat saatot kalmistolle toivat
Elon kevähästä nuorukaista
Tuonen kaatamaista.

Hiljaa vainaa mullan suojaan suotiin,
Ympyräksi kumpu jälleen luotiin,
Ristin nosti murhe nukkujalle

Rauhan valkamalle.

Viime palvelus ol' tehty, kansa
Hiljaa läksi taas — vaan nojallansa
Vasten jalavaa, mi kasvoi siellä,
Tyttö viipyi vielä.

Täällä viipyi, kunnes kaikk' ol' hiljaa;
Haudalle nyt astui, valkoliljaa
Tuoden, jonka uhras vainajalle
Vehmaan nurmen alle.

Uskollisna istuin itki siellä,
Päivän maillehenkin mennen vielä,
Sittekin kun öinen vaalas tähti
Taivahille lähti.

Aamusella löyttiin sieltä sitten;
Kuivunut ol' lähde kyynelitten,
Vasten halaamaansa ristipuuta
Painoi kylmää suuta.

Friggalle.

Et mua, Afrikan vuo, viehätä kullallas!
Etsi helmeäs en, kiiltävä mailman-mer'.
Friggan sy'än mua viettää,
Silmän kyyneliss' ilmestyin.

Oi, kuink' arvoton ois maalima ääretöin
Kulta-aurinkoneen, kiiltävin hempuineen,
Mailman suhtehen, jonka
Hehkuin tuon kera helmailen!

Minkä maasta hän sai, tai mitä taivas soi,
Helpomp' ei erottaa, kuin mitä taivaallen
Pohjan maalasi ilta
Taikka ruusukas aamunkoi.

Huimaa sielua, kun katselen silmiin tuon!
Niinkuin nähtävinäin ois meri pohjatoin,
Kunnes hortoni haihtuu
Huulten purppurasuudelmaan.

Missä kasvanut oot, enkeli armas sie.
Kunnes laskeutuin loit valohengelles
Friggan armahan haamun,
Maisen matkani kaunistain?

Tie jos pilveytyy, pistävi ohdakkeet,
Tai jos painaen ies henkeä huolettaa, —
Oi kuink' autuas rientää
Silloin armahan rinnallen!

Jalkaan' hempivi maa vienona kuin kevätuul',
Kuplan-helppona on maaelo murheineen,
Suonet aaltona tuutii
Sielua taivahan autuuteen.

Nuoruus.

Valloista, kut hallitsevat maata,

Surma yksin kruunuaan voi taata;
Hänt' ei syöstä, hän ei säästää saata,
Ei sen kalpaa ruoste syö.

Jos sua kauhistuttaa Tuonelainen,
Vietä *hetken* juhlaa, nuorukainen!
Tiedä: kasvaa voi yks' hetki vainen
Ikuisuuden elämää.

Hetki omii taivahan ja maankin,
Maan ja taivaan siinä maistaa saankin;
Suurra ääretönnä, oltuaankin,
Voi se jäädä muistillen.

Mutt' ei hetki *aatteen* säädelyssä
Nouse niin kuin *tunteen* temppelissä;
Tunne yksin korjaa sekunnissa
Kylvöt vuosituhanten.

Riemuitkos! oi, suontes tyrskiessä
Taivaan laina kukkii keväimessä,
Kun sun nuoren rintas pyhydessä
Tunne terve hehkuu vaan.

Vaan ne hiipuu, sammuu vähitellen
Hetket, riemun suojat sydämellen;
Vanhenet; oi, kevääs antimellen,
Nuorukainen, arvo suo!

Kons' on kevähiä, nauti näitä!
Eipä välttä kukkas syksyn säitä,
Pitkä talvi-yös on: ei sen jäitä
Nouse päivytsulaamaan.

Miksi suotta itselles luot vaivat?
Lyhyen riemupäiväs maahan kaivat
Oikuin, huolin, jotka juoda saivat
Sydänvertäs lämpimää?

Lempiös! Sua kutsuu jumalainen,
Voittoon seppelöitty, hennokainen;
Neittä syleile! et neittä vainen,
Kaikki mailmat syleilet.

Köynnös liehuu, viinimarjat läikkyy,
Senpä luona riemulaulut räikkyy!
Kerjurillei vallat, aarteet väikkyy
Alta viiniköynnöksen.

Nuori! liennä liekkis immen huulla!
Juo! ei kypsy marjat marraskuulla;
Elon riemut nauti naurusuulla;
Halla sitten riemut vie.

Odottava.

Oi tiet'! ei pitkäksyis sydän raitis tuota,
Mut pitkäksyy sitä sairas vartoellen.
Kons' saapuu armas — autuahinna vaipuu
Helmaani aaltoavaan?

Hän tästä kulkee, josko hän mieli metsän
Poluilla hienoa jalkaa hietaan hiertää,
Tai josko mieli aaltoa läikkyyväistä
Reimana viiltämähän.

Paadelta niemen, suojana käyrä mänty,
Tähystän, silmäni luoden vuorotellen
Ma tielle ynnä salmea tyyntä pitkin,
Peilinä kiiltelevää.

Täss' kuuntelen ma. — Vaiti te laululinnut
Oksilla metsolan! Teilt' en virttä pyydä;
Vaan hiljaa airon-loiskehen ääntä kaukaa,
Tai hänen asteluaan.

Waan turhaan! Luot' ei armahan viesti viihdä
Mun korvan' kaipua! peipon liirut untuu
Waan seudun rauhaan, niin käen sointusa huokuu
Kaikuhun untuvi myös.

Päin metsää katson: arkana lammaslauman
Palaavan nään pölypilven kesken kotiin;
Jos silmään pitkin aaltoja — ruskoss' illan
Vilkkuvi lokkeja vaan.

Vaan sie, jon silmä säihkyvä tähden juoksut
Yht' aikaa kuin tomu-hiukeen horrot helmaa;
Aurinko, ennenkuin tules piillät, lausu,
Missä mun kultani on?

Kuninkaan lailla, tieltäsi korkealta
Luot kultaa, lapsien ääntä vaan et kuule;
Kun tuosta yhtä tietoa kerjään sulta,
Kultia tulvana luot!

Ken vastaa mulle? — leivoko vilkas tuolla,
Ku, siivet höllänä, pilvist' äsken laski?
Vai tuoko haukka, kun leveällä purjeet
Ilmojen mert' ajelee?

Lisääpi kaipuutain joka suonen sykky;
Petellen pettynyt aisti toivon kiihtää,
Ja viekkain huulin huohuvi toivo lemmen
Liekkiä leimuamaan.

Ei jäähdä lahden huokumat ilta-usvat,
Yökaste viljava ei mun lemmen tultain,
Ei öinen tuul', kun huokuvi kalliolla,
Kylmäten suortuviain.

Levolle luonto käy, yhä paksummalta
Yön varjot peittävi maata vaipallansa,
Jok' ainut kukka morsiovuoteen laatii;
Yksin mä hiukean vaan.

Matka Turusta.

Jo liehuu purje, pursi on irroillaan;
Melalle käypi jäntevä sulhanen,
Ja keulass' istuu maalais-tyttö,
Hoitaen airoja, ruskoposki.

Ei heelmät paina venhoa keinuvaa,
Ei maito enää; tyhjänä leilit on,
Ja juhlavaatteet, kamsut piiltää
Nyt sirosiistinä heelmäkoppa.

Mutt' iltatuuli jällehen valvahtaa,
Ja Auran viirit viittovi lahdellen,
Ja purje paisuu: hyvästellään

Venhoja rannalla riemumielin.

Hyvästi, Turku, nyt moneks' aikaa jää!
Koht' enpä nähne loistoas ylpeää,
En enää kuullekaan sun vaunuis
Ryskivän toria täyttä pitkin;

Vaan tyynnä astun, luontoa armastain,
Jonk' kauneutt' ei koskenut ihminen;
Iloiten kuulen seudun kieltä:
Lintuja, kaikua, valkovirtaa.

Jo seljän helma väljänä aukenee,
Ja kaukaa rannat siintävi Ruissalon,
Miss' aarni-tammein alla metsän-
Impi Choræin kaivoa kaitsee.

Levossa uinu, laulaja synnyinmaan!
Oot siekin Auran aaltoja kynnellyt,
Monasti kyllä ikävöinyt
Laaksosi vihreän tammen suojiin.

Itäänpä retki käy — meren-aavikot
Kuin ääretönnä peilinä läikkyvät,
Sadottain valkopurjeet niinkuin
Joutsenet viiltävi välkkypintaa.

Vaan päivä vaipuu, tuulokset untuvat,
Metsässä lintuin ääniki vaikenee;
Vain siellä täällä seudun impi
Nostaen airoa nauraa laulaa.

Elomme haaveet helmassa Luonnon tai
Sydämmen kaipuu, kainoja huolia,
Ja toivo, riemu, muiston naute
Lahtia leijuvi lauleloina.

Hämärry ei, ei valkene — kaartaa vaan
Hopeisna, kulta-päivyen sijaan, yö
Venettä, hiljaa keinuvaista
Veellä, mi huuhtovi Lemun nientä.

Nyt surren nään ja riemuten seudut nuo,
Miss', nuorukainen sie ikävöimä, sait
Maineesi, Ramsay kutsuit urhot,
Lippua suojaten, ympärilles.

Surenpa miettein: nuorra sa riistyt pois
Suloilta toivon, sankariretkeltäs;
Iloitsen, kun ma mietin: urho
Kunniall' eest' isänmaansa vertyi.

Viel' ihmemielin huomaavinansa on
Saariston poika haamusi synkin öin,
On rannan kuusten humistessa
Kuulevinaan sotakäskys soivan.

Näin tyynet muistot retkeä kaunistaa;
Pian laaja selkä Vapparin tultu on,
Ja salmi kirkkoinensa kaukaa
Meitä jo kutsuvi siintohelmaan.

Kas tuolla vehmas kukkula koivuineen! —
Teit' tervehdän mun onneni katsojat!
Sua myöskin, mökki, rantaan tehty,
Suojelemaan kesän aikaa meitä.

Mua suojaa nyt jo suo: vähä hetkinen

Unelmiin uinahdan sulo-helmassas,
Kun ensi aamunkoitto valkee,
Vartovi Lempi jo kukkulalla.

Oon onnekas.

Oon onnekas! — Ma eloni huomenella
Niin toivon siinto-järvill' leijailen,
Kuin pursimiesi lahden lainehella
Kirkkaalla kelluu päivän kesäisen;
Jos minne katsoo, lehdot vettä saartaa,
Ja kukkaistaulu siintää silmihin,
Pään päällä taivas loistokasna kaartaa
Ja loistaen se välkkyy veessäkin.

Oon onnekas! — ah, maita ihanoita
Ratana ääretönnä aukenee!
Kas eikö mull' oo kyllin tavaroita
Kun lyyryin soi ja lauluin iloitsee?
Ja eikö mull' oo tajuttava kieli
Vaikk' etelänki lasten mustimpain:
Sekeellä otsallain tää raikas mieli
Ja rakkaus vapaassa katseessain?

Oon onnekas! — muodoissa tuhansissa
Ihanne armas tielläin kärkelee,
Tien päässä on kunnia vaulat suortuvissa,
Mua kutsuu naurusuin ja viehkäisee.
Kuolottomuuden kirkas päivä kultaa
Mun suurta silmämäärään' ihanaa,
Jot' etsin, uhkuin voiman, innon tulta,
Enk' empimystä tunne katalaa.

Oon onnekas! ah, hellän immen kanssa
Tasailen toivojain ja riemujain;
Mua palkitsee tuo armas helmassansa,
Jos joku riemu puuttuis onnestain.
Hän kainoin silmiensä paistehilla
Sydämessään saa kevään kukkimaan,
Ja perhot liehuu syämmen kukkasilla:
Ne suudelmat on, jotka hältä saan.

Oon onnekas! — kun elon aamu haipuu,
Mun huoltan' hellä kannel lieventää;
Jos kädestäni kannel kulta vaipuu,
Sen lohduttee ehkä maine jää;
Vaan maineen kieli jos mun unhottaapi,
Jälille jää mun tyttön' armahin;
Ja silmistäin jos hänki katoaapi,
Jää entis-onnen muisto kuitenkin.

Kohtaus.

Näin neidon mulle kalliimman
Ovella pensas-aidakkeen;
Ja silmäns' ennen vilkkahan
Loi hiljaa surren mättääseen
Hän, missä eilis-iltasen
Mä luonaan istuin miekkonen.

Näin ruusun itkun-kastaman

Häll', lahjan siellä antamain;
Mun luuli kaukan' olevan,
Ja aivan vieress' olin vain;
Siin' alla pensaas piileksin,
Ja kyynelsilmin katselin.

Siin' aimo koivu vanhastaan,
Kohosi kaunis vehmastain,
Nimemme valko-kuoressaan
Ol', mun ja immen, rinnakkain;
Ne siihen kerran piirtelin,
Kun illall' yksin kuljeksin.

Ilolla impi nimien
Näk' aina tuossa pysyvän;
Nyt silmäjää hän huokailen
Käs'alaa menneen ystävän,
Piirs' puuhun säikeet Tegnér'in
Jotk' itki Inka Frithiofin.

Ma hiljaa vainen piileilin
Ja tytön tuskitella soin;
Se aatos oli suloisin,
Ett' tähden mun hän kärsi noin;
Sen vuoks' en oitis lemmestään
Ma juossut häntä kiittämään.

Vaan perho lensi kukkaseen,
Se suunsa mettä sille soi,
Ja rastas lauloi: rinnalleen
Se puolisonsa kohta toi;
Nyt kullan nimen mainitsin,
Ja hälle kaulaan lennähdin.

Tytölle.

Mikä tenhovoima ainiaan,
Tytösein, mua sydämelles vaatii?
Miksi eloin hetket uinumaan
Siellä siellä vaan mun mielen' laatii?

Miksi lie tuo templi kaunoinen,
Jossa luonto pappeutta johtaa,
Riemuton ja kylmä minullen,
Ellen sua sen ihmehissä kohtaa?

Kohtaloiden aalloill' ajellen,
Niinkuin mie, ja kahlittuna multaan —
Vaikka piillä voit sä pensaasen,
En sua vaihtais kaiken mailman kultaan.

Aikaa ennenkun sun nähdä sain,
Kultasein, mua hurmas lemmen voima;
Pilvein tuolla puolen kotonain
Minua lempi vaimo jumaloima.

Rikkahamp' ol' rinta sen kuin sun,
Suudelmans' ol' kahta ihanampi;
Taivaan-väljä helmans', eikä mun
Helman' yhtään tuota ahtahampi.

Oi, kuink' usein johtuu muistihin
Armas isänmaa ja vaimo sorja!
Mitä vapaudessa lemmitin,

Lemmin vielä, vaikk' oon mullan orja.

Tyttö, ei sun muotos tenhoinen
Eikä poskillasi ruusunhohde,
Ei, vaan rakkaus suureen kaikkehen
Tenhoten mua viettää rintaas kohden.

Sylissäspä maan ma omistan,
Taivaan autuus siinä mulle henkii;
Eipä kumma siis, ett' arvostan
Yhtä kalliks' sun kuin kumpaisenki.

Taudista toipuvalle.

Oi, suo mun luonas istua hiljaa, nähden,
Kuink' kevät kaunis koituvi talven yöstä
Ja, kukkais-vauloin, purppuranauhat päässään.
Onnelan päiviä suo.

Ma istuin taannoin, tyttöni, vuotehellas;
Sun silmäs synkkä ol', iho riutununna,
Ja kuolon kalpeus niin kuni nietos kylmä
Verhosi kasvoja vaan.

Nyt talvi karkas. Taas kevät-aurinkoisna
Säteilee mulle silmäsi armas katse,
Ja lauhain poskein lämpimä uhkuu jälleen
Ruusuja, liljoja myös.

Hymyilyt kaikki, tuon ihatarten parven,
Ku säikkyin lensi hirviön alta karkuun,
Keräilee luokseen, mitkä sun otsas kirkas,
Mitkä sun viehkeä suus.

Ma katson sorjain leikkiä hetken aikaa,
Kuink' uudet hemmet perhoja noita viettää,
Siks' kunnes itse perhona leijaan myötä
Virmana leikkimähän.

Itkuista, joilla talveas kastin, tyttö,
Kevääsi kauno-kukkia palkaks' suonee;
Huokuista, jotka kalpea suus' mult' otti,
Terveeltä suutelun saan.

Tuutulaulu sydämelleni.

Uinu, syömmeni rauhaton,
Riemut unhota, murheet maan!
Toiveet ei saa rauhaas sortaa,
Untas ei unihaamut!

Päivää vieläkö katsellet?
Minkäs siltä sä varronnet?
Haavoillenko polttaville
Kukkaa vilvottavaista?

Silmäs luo, sydän kurja, kiin'!
Päivän ruusuja kyllin näit;
Unten öinen maa vain kasvaa
Lääkeyrttiä sulle.

Niinkuin lilja sa uinu pois,

Jonka taitteli syksyn sää;
Niinkuin nuolten alle kauris
Vertaan vuotaen untuu!

Miksi itkisit entuuttas,
Muistain, ett' olit autuas?
Kerran täytyy kevään laata,
Riemun riutua kerran!

Kevätpäiväsi siekin näit;
Ainaseksiko luulit tuon?
Ellös talven varjoist' etsi
Armaan leimua enää!

Onnen hetkiä muistellet:
Lintuin lauluja lehto soi,
Kunnas lempi-templinämme
Kaunis kukkia tuoksui.

Muistatkos: syli sulki sun?
Muistatkos: sydän etsi sua?
Muistat: muiskuhuulillamme
Hiljakseen valat untui?

Silmäs kun näki silmähäin,
Tunne vastasi tunteesen,
Silloin valvonnan ol' aika;
Luokoon nyt uni unheen!

Uinu, syömmeni rauhaton,
Riemut unhota, murheet maan!
Toiveet ei saa rauhaas sortaa,
Untas ei unihaamut.

Lapsuuden muistoja.

Ma muistan ajan, muistan aina sen,
Kun elon aamu punas poskipäitä,
Poveeni hentoon kasvoi kukkanen,
Jonk' kauno peljännyt ei myrskysäitä.

Kuink' olin viaton ja autuas,
Kuin pilven päällä aamun ensi ruskat,
Iloni niinkuin taivas kuulakas,
Kuin kastehelmet haihtui helpot tuskat.

Kaikessa näytti riemu elävän;
Hymyili maa, kuin kantais enkelit sen,
Ja aallotar ja tuulet keskenään
Iloisna lasna telmi kuin ma itsen.

Vaan kohta poistuit, lapsuus ihanin;
Et sydämeeni koskaan enää loista.
Ain' uus' on metsän somuus keväisin, —
Elomme vaan ei kuki kertaa toista.

Ah, turhaan, kun sen kukka surkastuu,
Sen juurta kastaa kyyneltulvin kaipuu;
Surkastuneelle aukee haudan suu,
Ja varsi kylmän äidin helmaan vaipuu.

Oi, pianpa lentää palaamattomiin
Tää pyrinnön ja toivon taistohetki.
Kun tie niin lyhkäiseksi määrättiin,
Miks' ennen loppuu riemumme kuin retki?

Sua kohden, mennyt aika, katsahdan,
Kuin pursimies päin kaipaamaansa rantaa.
Iloita, nauraa — ah, vaan lapsen suodahan,
Ja miehen taistella ja alttiiks' antaa.

Mit' on ne mailmat joita aaveksin,
Ne palmut, joita toivon unelmissa,
Majaani vertoin jossa kasvaelin
Ja kukkaisvauloihin sen tienohissa!

Vaan enpä itke. — Riemu entinen
Sydämmen kyyhkyltä jää löytämättä.
Vaan, armas muisto muinaispäivien,
Mun kanssa' kulje antain mulle kättä!

Kentiesi matkan pääss' yks' armahin
Suo tiestä uupuneelle suojan lauhan,
Kentiesi vanhuus mulle takaisin
Luo lapsen unelmat ja entis-rauhan.

Kun kyyryksissä, sauva nojanain,
Sen huoneen nään, miss' surut eivät jäydä,
Iloisna silloin mielin hautahain,
Kuin lasna muinen kehtohoni, käydä.

Ystävän kuoltua.

Katoova siis oli suloinen
Tuo huoli,
Hyväili kuin suvi-tuulonen
Ja kuoli.
Oi sulo-unta!
Oi haaveksunta!
Pian riemukukkani päälle lunta
Loi hauta.

Hellästi mainitsen nimeäs,
Et havaa,
Et kuule ääntäni, mökkiäs
Et avaa.
Ei kyynel auta,
Ei itkus auta
Sydäntä, jonka jo tuonen rauta
Löi hautaan.

Vaan vaikk' ol ankara salliman
Tuo puuska,
Suloinen on suru, siunajan
Vaan tuskaa;
Sun onnes koitti
Ja taistos voitti,
Kun rauhan kelloa sulle soitti
Jo hauta.

Niin miekkonen sinä, vankilas
Kun murtui!
Maan pääll' on vaan sydän autuas
Ku turtui.
Tääll' ei oo rauhaa,
Tääll' aika pauhaa;
Vaan tyyntä rauhaa ja unta lauhaa
Suo hauta.

Henk' autuas, nuku turhuuden

Huolilta,
Kuin kaste, jonk' yli laaksojen
Kylv' ilta;
Kunneikka koittaa,
Yön päivä voittaa
Ja nukkujat herehille soittaa
Haudasta.

Se elon siemen, jonk' ihmiseen
Loi valo,
Ei ijäks' sammu yön kahleeseen
Sen palo.
Mi kuoloon näännyy,
Se eloon kääntyy,
Ja umppu vaan, josta kukka sääntyy,
On hauta.

Nukkuvan lapsen ylitse.

Kuink' onnellisna lepää kehossasi
Kuink' oudot sulle turhuus on ja harhat!
Sun' äitis käsi laatii vuodettas,
Ja lepos antaa taivaan siskot parhaat.

Kuin lähteen sintä aamun tyvenyys,
Niin viihtää viattomuutes virtaa rauha;
Tuoss' eipä vielä vinkunut oo syys,
Viel' kohtalon ei myrsky siinä pauhaa.

Myhäilet: — oi, jos voisin aavistaa.
Mik' ihanuus sun umpisilmiis läikkyy!
Ei riemuillaan sua hurmaa vielä maa, —
Ylhäinen kaukolaspa mielees väikkyy.

Oi uinu, pieni! Onnes armas on
Kukoistaa, sielu lämmin silmuksessa.
Silmissäs unten vienos vallitkoon,
Unelman enkel yksin rintuessa!

Lapsen haudalla.

Ken lie niin lyhyeks säädellyt,
Oi lapsi, ties', ku jättänyt
Maan riemut oot ja huolet?
Sait nähdä vasta kevättäs,
Tok' asui kyynel silmässäs,
Sielussas tuskan nuolet.
Taas rauhas sulle annettiin,
Makeesti, syyväst' uinut niin,
Kuin kukka kankahalla,
Mi nukkuu luntten alla.

Oi onnee suurta voittoisaa,
Kun täyden päiväpalkan saa
Jo huomenkoittechella!
Monella murheen-alhoss' on
Elonsa aamu riemut on
Ja vaivaa iltasella,
Ja eikä pääse vihdoinkaan
Niin saastatonna sielultaan
Helteestä luokse Luojan,

Ikuisten palmuin suojaan.

Elo ja Kuolo.

Elon enkel' Luojan kädell' istuiksen,
Alla maa viel' uinui lapsuudessahan;
Näki korkuudestaan Korkein suuttuen
Ensi synnin siinä nyt jo versovan.

Lennä, lausui Herra elon hengellen,
Rankaiseppa maata syntiin uupuvaa!
Älköön riemu kukkiko siell' ikuinen,
Turmelust' ei mikään luotu välttää saa!

Herran airut lensi maahan syntisään,
Riehui kalvallaan, kun Herra käski näin;
Mullan lapsi turman jäljet nähtyään,
Valkohengen kutsui *Kuoloks'*, säikähtäin.

Korkee niittomies ei säästä. — Kalvallaan
Kaataa halvat ruohot, tammet korkeat;
Suuret pienet, orjat herrat — kaikki vaan
Ankaraa ja voimakasta kammoovat.

Mutta täällä kaatamista uhreistaan
Jalouden hän korjaa heissä piillehen,
Saasta-aineksista puhdisteltuaan
Sovitellen kaikki vie taas Herrallen.

Ijäkkäälle.

Entis-aikaa kaivatenko kuljet
Vaiti, vanhus, mieles muilta suljet,
Nousten ijän kylmää kukkulaa?
Surret kai, kun mieleen muistuu aikas,
Jolloin tunne sulle ihmeet taikas,
Nuoruuttansa lämmin suoni sykki
Milloin tuskaa, milloin autuutta?

Hekkuman ei ruusut tielläs puhkee;
Kunnian ja lemmen lippu uhkee
Loitoll' liehuu korpi-polultas;
Riemun leudot palsamiset tuulet,
Maljan mahlat, immen ruusuhuulet
Sairaana virkistää ja orjaa tenhoo,
Ah, vaan sun ei tenhoo rintoas.

Mikä palkinnee sun vaivas? mikä?
Jäseneskö, joita sorsi ikä,
Vai tuo kaipuu määrään saamaton?
Taikka kätkeneekö mökkis rauska
Jotain nautintaa tai lahjaa hauskaa
Riemun eestä, jonka kevät toi ja
Ilkuten vei myötään armoton?

Niinpä! sielus pohjukasta kukkaa
Joka himoltas, jonk' aika hukkaa,
Halua puhtaampaa ja parempaa.
Ah, me näemme kuoren, emme juurta,
Kurtut näemme vaan, jotk' otsas uurtaa,
Emme sielussasi rauhatarta
Ja sen siellä luomaa onnelaa.

Konsa päivän purppurliekit väikkyy,
Tenhoten meit', usvat kultaa läikkyy,
Kukka tenhoo piillen umpussaan;
Vaan kun päivän armas leimu vaipuu,
Multaa kultaamasta hohde haipuu,
Silloin tähditely taivas loistaa
Katoomattomalla kaunollaan.

Niin, kons' elon ilta hämärtääpi,
Sielun taakse maiset murheet jääpi,
Ja sen taivas kirkas aukenee;
Käykö raskaaks' jättää elon päivää?
Voitko kaivata sen valohäivää,
Kun on iltas niinkuin tähtitaivas
Kirkas, toivos ääretön kuin se?

Armaimmaks' mik' ennen sulle näytti,
Toivos rohkeinkin, mink' onni täytti,
Silmistäs jo tyhjiin raukeaa;
Niinkuin kulkijalle Alppimailla
Laakson riemut viehätyst' on vailla,
Kun hän korkeall' on vuoren laella
Ja hänt' ylhäis-ilma vilvottaa.

Mik' on autuus etsimämme täällä?
Haamu, aave, kukkaisverho päällä,
Jonka yöstään kuvas-aisti loi;
Hehkuhelmans' avaa tuolle kaipuu,
Riemuten sen syliin kaikki vaipuu;
Vaan kuin savuihin meit' aave kiertää
Synkkä, rauhaton ja ilkamoi.

Miekkonen sä! ei sua turhuus voita;
Et sä usko maisen kevään koita,
Pettävän kun näit sen loistehen.
Vaiheet eivät ehdi huoneellesi;
Minkä toivot, min sait omaksesi,
Niit' ei kuoloisuuden lehdot kasva,
Ei ne riudu näiden riutuen.

Suojaa himoilta ja harhailulta,
Muiston kantelolta sointo-kulta,
Hauta hymysuin mi viittoilee,
Ääni, joka haudan takaa ääntää,
Kutsuu, lohduttaa ja kulkus sääntää; —
Siin' on onni, jonne pyrit, jonka
Vanhan tyyni polku tarjonnee.

Terve sulle! sull' on voitto, valta!
Hopeepäisnä aian myrskyn alta
Käyt sä ijäisyyden rantaa päin,
Niinkuin laivur', päässyt valkamille,
Kaukaa katsoin vaahto-lainehille.
Ilon valkoviirtä liehuttaapi,
Isänmaansa rantaa tervehtäin.

Laulaja.

Hän laakson helmass' eli lapsuuttaan,
Se tyyni ol' kuin lähde hänen pirtillänsä;
Toi aamu toivon, rauhan tullessaan,
Ei tuskaa jättänyt se mennessänsä.

Hän viel' ei uneillutkaan mainettaan,
Ei aavisteltu miehen vastaisuutta;
Vaan suuruus mahtui pieneen mailimaan,
Ja kevät siihen loihti ihanuutta.

Näin umpimielisnä ja outona,
Vaan seurustellen jylhän luonnon kanssa,
Hän voiman kieltä oppi virralta,
Ja kaipuun kieltä metsäpuroltansa.

Kun vuor' ei vanku, vaikka riehuu syys;
Se lausui miehen mieltä, saukaruutta,
Ja naisen mieltä taivaan siintävyys,
Ja niityn kukat henki rakkautta.

Näin kasvoi hän ja varttui hengeltään,
Ja tunsi tuskat, riemut rinnassansa;
Niin majaa hyvästel' ja äitiään
Ja kannel käessä lääksi laaksostansa.

Näin kaukomaille kulki laulaen,
Ja linnat lauluillaan ja töllit voitti;
Hän lauloi — vapaaks' orja luulihen,
Kuninkaan otsa seestyi, kun hän soitti.

Salissa seisoi jalo, innoissaan
Kertoillen sankartöitä sävelillä:
Kuin tähti kiilsi silmä ruhtinaan
Ja urhoin kilvet kalkkui ympärillä.

Ja impi istui, virttä kuunnellen,
Ja silmät loi päin seuraa uljahinta,
Ja poski punertui ja outojen
Tunteiden alla kuohui hento rinta.

Näin keväimensä vietti laulelmin
Ja suven aiat lauluin sulostutti,
Siks' kuin loi aika lunta hapsihin,
Ja posken ruusut kaikki kalvetutti.

Hän silloin kääntyi kotihinsa, tuoll'
Iloisna kerran kanneltansa kätti,
Ja laski syvän soinnelman — ja kuol'
Ja hengen kotimaalle hengen jätti.

Runoojan hautapatsas murenee,
Sen all' ol' tuhkans' ammoin katkokksessa;
Vaan mertä maita laulu lentelee,
Ja sielut hehkuu jaloa muistellessa.

Ikävöinnälle.

Maan jumaloille laulamaan en hanki,
Vaan uhrikseen nyt lyyrynsointujain
Saa ikävyys, tuo itkeentynyt vanki,
Niin outona ku piilee rinnassain.

Siell' elon huolten kesken viipyy jalo,
Hämärät entismuistot sielussaan;
Hämärtyy kyyneliin sen silmään valo,
Hapuilee helmans' avoin tyhjää vaan.

Oi, miks' en onnee luoda voi ma sille,
En viilistä sen mieltä polttavaa!
Mi siipi veis mun valon lähtehille,

Kuink' isänmaansa vieras saavuttaa?

Ah! ikuisuus vaan voipi lahjoillansa
Tuon kaipuun polttotuskat viihdyttää;
Kuin valtiaskin kylmää kruunuansa,
Niin enkel maiset riemut hylkää.

Siks' katselee, ain' aamun sarastellen,
Hän inhaa päivää kohden itkien,
Eloni hetket mittaa huoahdellen
Ja lukee sykkimätkin sydämmen.

Oi, vieras kaukomailta, mieles malta!
Ei pitkä oo tää kova koitukses:
Tuleepi yö, kun horto vahtis valtaa
Ja hiljaa murtaa sortokahlehes.

Vapaana lentäin heität maisen huolen,
Kirkastuneena täältä heilahdat,
Ja maaliman ja tähtein tuolla puolen
Kotoisen taivahas sa saavutat.

Palvelustyttö.

Oi, jospa pyhät kellot sois
Ja ylläin juhloverhat ois.
Ja yö ja usva hälvenis,
Ja pyhä-aamu valkenis!

Ah, silloin viikon vaivat on
Ohitse, pääsen kirkkohon,
Ja kirkoll' armaan nähdä saan,
Ku viikon kaipas kultoan.

Kai siellä mäellä seisonee
Hän ennalt' yksin, vartoillee.
Ja järven jäille katsahtaa,
Kun reet ja kansa tulvajaa.

Mua vaan hän etsii silmillään:
Ja joukko karttuu yhtenäin,
Siin' äkkiään mä ilmenen
Ja naurain häntä kättelen.

Nyt laula, sirkka, siksikun
Päreeni palaa loppuhun,
Ja taas saan maata vuoteellain
Ja unta nähdä sulhostain.

Tääll' istun nyt ja kehrään vaan,
Ei rulla viel' oo puolillaan;
Ties Herra, milloin täys' on työ
Ja pitkän illan päättää yö!

Mökin poika.

Väsyksiin asti hakkasin,
Ja hakkaan uudestain,
Ja kirves pystyy kylläkin,
Mut puu ei kaadu vain.

Kyll' ennen tuntui, kun ma löin;

Nyt käs' on hermotoin,
Kun talvikauden pettua söin
Ja vettä päälle join.

Jos hyötyäin vaan katsoisin
Ma virkaa vaihdellen,
Isännän ehkä saisinkin,
Joll' leip' ois rukiinen.

Ens' kaupungissa palkinnon
Kai saisin kunnostain. —
Niin mietin, mutta muuttohon
En tuonne mieli vain.

Siell' liekö vuorta lehtoisaa,
Mi lampeen kuvastuu?
Yht' armaanako aamu saa
Ja ilta laskeuu?

Siell' luoko laakso tuoksujaan
Ja kangas mäntyjään?
Ja hän, ku soittaa torvellaan,
Siell' liekö ensinkään?

Turvatta pilvi kiidättää
Ratoksi tuulien —
Kotoa vailla, ystävää
Mit' onpi ihminen?

Jos Herra kuulis ääntä maan
Ja hädän hoivaa sois,
Parempi vuosi tultuaan
Paremmen leivän tois.

Soutaja.

Et, poika, soutaa voi,
Ell'ei sun laulus soi!
Kätespä airoon herpoaa —
Ken sitte purtta jouduttaa?

Ei aalto enää käy,
Ei auringosta näy
Kuin lännen puolla juova vaan,
Ja veess' on taivas mustissaan.

Oi poika, lausu sie,
Minnekkä vie sun tie?
Mi sull' on yksin homma, työ,
Kun makeaan jo nukkuu yö?

Linnutko lentävät
Rannalta säikytät?
Sä käytkö kuikkaa ajellen,
Vai sorsaa poikki lahtien?

Sä, joka kysellyt
Mult' ennen oot kuin nyt,
Vuorilla, metsill' asujain,
Oi kaiku! kuule vastuutain:

En liutaa liitävää
Rannalta säikytä;
En kuikkaa kulje ajellen,
En sorsaa poikki lahtien;

Aatostan' ajan mie:
Jok' airon-otto vie,
Jos kuinka huono heikko vain,
Mun likemmäksi aatostain.

Miss' sauhu tupruaa
Sinervän harjun taa,
Ma järven päässä töllin nään,
Johon aatos karkas eeltäpäin.

Siell' eellä koittehen
Ma löydän jälleen sen,
Kun venho saapuu valkamaan
Ja helmahain ma neidon saan.

Laulurastas.

Jo helppo olla on ja hengittää;
Ei päivän liestä jyrkkään liekkivää!
Suvista päivää jäljell' omi vaan
Tuo lännen läike vilkkuin lehtolaan
Ja tuulen viuhka viilee tenhoton,
Jok' untuu kohta kukkaislaaksohon.

Sä yksin, kirkkaan illan ystävyt,
Oi laulurastas! rauhaa sorrat nyt.
Jos päiv' on kuuma, illat suloiset,
Sä virttäs kummallakin kirjaillet,
Ja maalaat soinnuin sortumattomin
Uskollisuutes juhlaa keväisin.

Sull' on kuin mulla armas, lausuas
Hänelle hellää huoltas, riemujas;
Kuin sie, ma sainko äänen sointuvan,
Niin hellän kielen, helppotajuisan?
Oi voinko virkkaa ees ma lempeäin?
Sun laillas olla lämmin lemmestäin?

Oi autuas, ken luontoon uinahtaa
Ja hältä lemmet, laulut, lauseet saa,
Eik' äidinkieltään hukkaa kulkeissaan;
Hän uneksii ja lausuu uniaan,
Mutt' säännöist' irroillaan hän uneilee
Viisautta vaan ja virttä haastelee.

Sua, lehdon soitin, siksi kuuntelen,
Kuin sammuu illan rusko viimeinen,
Ja öinen soihtu kalpee kuumottaa;
Majalla neito nyt mua kohtajaa, —
Ja sitten, kuinka laulus ymmärsin,
Suusanoin virka en, vaan suudelmin.

Linnustaja-poika.

Nyt lintu hyppii maassa vaan
Ja lehvä varjoaa;
En ampunut oo kertaakaan,
Ja nyt jo illastaa.

Jos talvi kerran joutuiskin
Ja lunta myötään tois,
Niin riekon jäljet huomaisin,

Ja teeri puussa ois.

Jos ilma kerran kylmenis
Ja lehdet varistais,
Tuoll' laaksoss' ehkä elelis,
Pyyparven nähdä sais.

Pian riekon jäljet näyttäy,
Ja pyylt' on suoja pois;
Vaan milloin saalis ilmestyy,
Ku hauskin nähdä ois.

Täss' silmin minä — tuossa hän;
Ah! emme yhdy vaan!
Vaikk' oisin tiellä silminnän,
Hänt' en näe kumminkaan.

Välissä vett' on, vuorelaa
Ja kangas honkineen;
Meit' aamu, ilta erottaa,
Ehk' yökin varjoineen.

Aamu.

Koi jo ruskopiskuloilla
Idän pilvet kirjoaa,
Pensaill', lehti-silmikoilla
Kastehelmet kimaltaa.

Ilovirttä linnut raikuu,
Puusta puuhun lennellen,
Tuhat riemun ääntä kaikuu,
Vaietessa tuhanten.

Hiljaa värjyy vetten pinta,
Leyhkä lehvää häilyttää,
Nurmi elää, suloisinta
Kukkaislemua henkäjää.

Enkel' kaukotaivahista,
Armas joka olennon,
Koitar! tokko murheellista
Silmää silmäs nähnyt on?

Pois on huolten harmaa häivä,
Mielen pilvet hajallaan;
Lapsen-ijässäänpä päivä
Suosii lapsenmieltä vaan.

Tuska on ja kaipuu poissa;
Rauha, toivo vallitsee.
Luonnon päivän aamukoissa
Sielun aamu valkenee.

Suudelma.

Sua kyltymättä suutelen;
Ja tokko konsaan kyllyn? En.
Nyt, tyttö kulta, lausu tuo:
Mink' onnen muisku sulle suo?

Sä suosit tuota niinkuin mie;

No missähän sen hauskuus lie?
Niin kysyn, äsken kyselin,
Ja vastaelet vaan suudelmin.

Jos hunajaa mun suussan' ois,
Ei muiskus hellemp' olla vois
Jos sappee siihen pirskontais,
Yht' armas oisi suudelmias.

No, minkäs syyksi keksinet,
Jos kysytään: miks suutelet?
Jos tutkis joku hävytöin:
Miks' suutelette päivin öin?

Tylysti kansa päättelee,
Mitäspä tuosta lausunee,
Ku suutelee vaan yhtenään
Eik' itse tiedä syytäkään?

En itsekään oo urkkinut,
Mit' auttanee nuo suutelut;
Mut kuolisin, jos suljettais
Mua hetkeks' sulohuuliltais.

Katuva.

Oi, poppel'lehto, varjos huostaan peitä,
Min kuulit viimein varjotessas meitä;
Mit' innoissaan hän pyysi, suuttui syyttä —
Ol' varten sua ja mua ja äänetyyttä.

Sill' ylhäältä' aurinko jo länteen lähti,
Ei silmäns' auaissut viel' iltatähti.
Yövuodettaan jo tuulen siipi viisti,
Kun erosuudelmaa hän multa kiisti.

Mit' tunsin, ilmoittaa vaan saatan sulle:
Surunsa, itkuns' ol' kuin tulta mulle;
Sadasti riemull' oisin suudellunna,
Jos kaino tyttö oisi juljennunna.

Jos jolloinkin hän aikoo uinahdella
Sun allas, hetken aikaa vilvotella,
Niin virka hälle, jos sull' lienee kieli,
Mit' ääntelee nyt hiljaa arka mieli:

"Äi', armas poika, solvausta muista!
Hän kylm' on näköjään, vaan miel' on toista;
Vaikk' oikkuiselta näyttää, ällös suutu —
Ei milloinkaan sun tyttös lempi muutu."

Se oli ennen.

Ylhälle sanaan
Järvi jo myrskyää,
Jäänyt ei rantaan
Koivua vihriää;
Maata jo kylmää jää.

Sie kera kukkain
Luotani mennyt pois,
Kyynele-rukkain

Jos sinut tänne tois,
Mieleni haastaa ois:

"Tyttö, ka, kuin on
Muoto jo lehdon muu!
Vihreä muinon
Siell' oli lemmenpuu;
Kaikki jo surkastuu".

Tyttöpä mennen
Haastelis sitten niin:
"Hohtipa ennen
Poikani poskikin,
Vaan —s' oli ennen niin!"

Merimiehen morsian.

Tuuli yltyy riehumaan,
Mastot täyttyy purjeillaan,
Laiva lähtee kaukoteille,
Herra ties kons' ehtii meille!

Sie ku lähdet! katsehen
Suotko vielä raukallen?
Ah, sun voisin nähdä vielä,
Ellei itku oisi tiellä.

Jospa linnun siivet ois,
Lokkina jos lentää vois,
Seuraisin sua ilomiellä
Tuntemattomalla tiellä!

Minne saisit saapuisin,
Kääntyessä kääntyisin,
Liehusiivin heilahtaisin,
Lennoss' silmäykses saisin.

Mutta tyttö parka saa
Jäähyväisiks' liehuttaa
Itkumärkää huiviansa,
Jäädä rantaan kaihon kanssa.

Entäs vielä seuraisin!
Täytyy mennä takaisin,
Ennenkuin on tullut ilta,
Purjeen vienyt katsojilta;

Täytyy riistää mielestäin
Kaipuu, ainut ystävään,
Pestä poies kyneleeni,
Ettei nähtäis itkeneeni.

Tervehdys.

Synkkä kuuro, taivaan valjetessa,
Väistyy tieltä ilta-auringon,
Aallon tuutu-lasna heiluessa
Päivän myrsky uinuu lepohon.

Hän, jok' aikaa jo mua kaipajaapi,
Viel' ei laskevan mun purtta nää;
Rannall' ehkä hän nyt ruikuttaapi,

Kyynelsilmin tänne tähyttää.

Purje höltyy, tuulen-henk' on kuolla,
Soutaen käy matka verkalleen,
Ja niin kaukaa järven tuolla puolla
Armaan niemi siintää töllineen.

Pääsky, virkku siiveltäs, nyt riennä
Lohdutellen luokse armahan!
Istu olalleen ja murhe liennä,
Hiljaa kuiskien sen korvahan:

Tyttö, jos sua kultas kaipuu kalvoo,
Kuule, näin sua hellä tervehtii:
Huomenelta, jos vaan tuuli valvoo,
Purrellaan hän luokses kuljeksii.

Tie on pitkä; salmet seljät viiltää
Myötätuulen siivin vaan hän voi,
Mutta vaikka järvi tyynnä kiittää;
Luokses armaan aatos salamoi.

Linnun laulu, metsää kalkutellen.
Lähde, juosten rantavieremää,
Sääksiparvi, ilmass' suristellen,
Leimuna sen luokses lennättää.

Varo, läsn' on jumalainen.

Kaunis tyttö, tyttö virma,
Malta vainen pari vuotta,
Etpä sitten noin sa kirmaa,
Eikä vilku silmäs suotta.

Neljästoista vuos' on riemun;
Joutuu viides-, kuudestaista,
Amor tulee, tuopi liemun,
Silloin kaikk' on toisenmoista.

Leimun säihky ainokainen
Paljo murhemieltä tuottaa;
Jousen viima vieno vainen —
Terve sydän verta vuotaa.

Ilovirs' ei suusta raiku,
Rauha, riemu karkajaapi,
Toivon, naurun kesken haiku,
Silmäpeilin sumentaapi.

Tyttö, nuolen tuskaa vasten
Viel' et kaipaa varjelusta;
Jumal säästää syöntä lasten,
Joill' ei viel' oo aavistusta.

Vaan kun karkaa rauhas, kalvoo
Kaipuu, halu hehkuvainen,
Varo, silloin Lempi valvoo,
Varo, läsn' on jumalainen.

Serenaadi.

Armaani luon' ei enää lamppu loista,

Kuu vaalas heijastaa vaan akkunoista,
Enk' enää verhon kautta erottaa
Voi neittä ihanaa.

Pian vuoteen suojihin jo armas vaipuu;
Nyt, kaino Cynthia, viihdytä mun kaipuu!
Min nähdä sait, oi josp' yön varjot vaan
Ja mie sen kuulla saan!

Jos taivas loistaa hänen silmistänsä,
Jos kyyneltäin hän ristii käsiänsä,
Ja lausuu taivaan kuultavia vaan,
Hän on rukoilussaan.

Vaan jos sen rinta aaltoilee ja säikkyy
Jos hymyilyks sen ruususuulla väikkyy
Ja poskipäillä ruusut liekehtii,
Hän minua uneksii!

Teeskentely.

Kaikki tuntee tuskan, ilon,
Vaikk'ei kaikk' oo tuntevinaan;
Sydän lämmin neitosill' on,
Vaikk' on kylmä olevinaan.

Amorinpa nautinnoita
Kukaan ihmislaps' ei välttä;
Neito lempii suuteloita,
Vaikka näyttää hylkijältä.

Lemmi, liekki, nuorukainen,
Sen hän palkkaa kylmyydellä;
Mutta käyppä kylmäks' vainen,
Koht' on tuskas impyellä.

Turhaan raukan poltto piilee;
Ääni, silmä lausuu näitä:
Neidoll' ei oo sydän viilee,
Vaikka teeskelee hän jäitä.

Vaadi tuhat suuteloista —
Kaikki suo hän "riitamiellä";
Älä vaadi yhtään — noista
Yhtään ei hän sulta kiellä.

Usein kyynelöivi salaa,
Hiljaa kuiskaa huoahdellen:
Suudelmaa jok' impi halaa,
Vaikka niitä hylkiellen.

Perho ja ruusu.

Ruusu kalpenee ja murtuu,
Maahan painaa pään.
Perho syksyn alle turtuu,
Alle myrsky-sään.
Saako perho taas ja konsa
Leikkensä ja puolionsa?
Konsa sorto
Loppuu? horto
Ruusun silmät jättäne?

Kesän lapset miekkosina
Vietti aikojaan;
Häirinnyt ei vaara, kina
Heidän onneaan.
Onnellisna suuteloistaan,
Armastel' ne toinen toistaan
Täynnä rauhaa
Tyyntä, lauhaa —
Senpä kalma häiritsee!

Kuinka vartookin ja uottaa,
Eipä herää nää.
Ei voi lemp', ei kevät tuottaa
Heille elämää.
Mutta heidän haudaltansa
Virkoo uusi ruusukansa,
Mullan päällä
Suvi-säällä
Uudet perhot liehuilee.

Linnustaja.

Mä metsänteitä käyskelen
Ja urkin mäntyyn, kuusehen,
Ja linnun nään jos toisenkin,
Vaan en saa käsihin'.

Ne kaikki näyttää karttavan
Mun lasketuita ansojan';
Niin tyhjänä kuin lähdinkin,
Saan mennä kotihin.

Kyll' linnustusta surkeaa
Ois syytä surra, ruikuttaa;
Vaan vaikka näytti pettävän,
En itke sittekään.

Mull' ansa vielä jäljell' on,
Jok ei oo koskaan saaliiton,
Jonnekka yhtä halullaan
Käy lintu, kuin sen saan.

Kotiini kohta päästyän'
Tän' ehtona sen viritän:
Ja lintu on mun morsion',
Mun sylin' ansa on.

Iltatähdelle.

Tähti, illan tyttö, sie
Jon niin korkeall' on tie,
Kumman nähnet voittavan,
Murheen vaiko riemuisan?

Myrskyn raivoten, kenties
Aaltohaudall' laivamies
Pelvon toivon vaiheella
Johtohos nyt katsahtaa.

Ehkä unho-laaksossaan
Hiutuu kurja tuskiaan,
Katsoin silmääs lempeään,

Pyys' sua tuskaa lientämään.

Ehkä tyttö paraillaan
Sinuun luopi katseitaan,
Toivoin, että lemmikkin'
Siellä kohtaa katselmin. —

Purren jos näät eksyneen,
Saata jälleen suunnilleen;
Tuskaa, unheen polkemaan,
Loistos anna lohduttaa!

Vaan jos näät mun lemmikin',
Luoppa hälle suloisin
Sätees, siihen piirtäen,
Että aikaa vartoilen.

Kuoleva.

Yö pitkä on nyt loppumaisillaan:
Ah! eikö koi jo nosta ruskojaan,
Ja järven jäät jo välky kirkkaammin?
Jo enkö kuullut teeren soivankin?

Kun aamu-aurink' kohta leimuaa
Ja räystähiltä hangen sulattaa,
Ja nään tän piskotellen nokkuvan
Editse aukinaisen akkunan,

Ja sirkka vaikenee, ja varpunen
Katolla visertääpi riemuiten,
Niin olkivuode mulle laittakaat
Portaille, sinne sairas saattakaat;

Ma tahdon nähdä, siellä leväten,
Kuink' armas luonto on ja riemuinen,
Ihailta vielä merta, metsolaa,
Ja keväimeen, miss' elin, uinahtaa.

Nuorukainen

Tuuli, ku lempien lennät,
Missäpä maillesi ennät,
Nopsa ja häälyvä sie,
Minne sun lentosi vie?

Aalto, jos aironi noutaa
Johtoas saisi, sa soutaa
Saisitki purttani vaan,
Minnepä saapunenkaan?

Oi lukemattomat aatteet,
Missä te valkaman saatte?
Lapsoset maan, jot' ei näy,
Minnepä matkanne käy?

Ruusulle.

Umpun uinutar! jo nukkumasta

Nouse riemuks' synnyinlaaksojen!
Perhot suutelee sua, helmi kastaa
Taivahista tullut suloinen.

Riennä! lahja, minkä antaa hetki
Kestää, minkä hetki vallitsee.
Riennä! riemu on kuin elonretki,
Tää kuin nopsa kevät kärkelee.

Lemmi, nauti, liekki, kukka sorja,
Aina kauniimmaksi varttuen!
Ennen syksyä niittömies sun korjaa —
Kukkahenkes nousee taivaasen.

Kaunotar.

Kaikk' on oivaa, mitä mielin,
Sukkelaa, mit' arvelen;
Kaikki kuiskaa mesikielin:
"Ootte kaunoinen!"

Yksi kiittää silmän tulta,
Toinen vartta solakkaa; —
Enkö saane, peili, sulta
Seikkaa tiedustaa?

Peilikin jos silmin vainen,
Nään tok' oitis enemmän,
Kuin tuo liuma liehamainen
Illan pitkähän.

Kyllä kiitos hauskaa oisi,
Vaikk' on kiitos tuulonen,
Jos se sydämelle soisi,
Ei vaan poskellen.

Tän vuoks' heill' on sanat suulla,
Tätä lempi tarkoittaa:
Sydän parka vaan ei kuulla
Lemmen sanaa saa.

Lähteellä.

Ma istun, lähde, reunallas
Ja pilviä katselen,
Kuin vaihtelee ne kalvossas
Johdosta ylhäisen.

Kas, ruskopilvi hohtaa niin,
Kuin ruusu umpussaan.
Hyvästi! palaamattomiin
Se läksi matkojaan.

Vaan tuossa toinen uudelleen
Kirkkaammin kiiltelee.
Ah! yhtä kiirelentoinen
Se kauas hälvenee.

Taas yks! — S'ei mieli rientohon.
Raskaana vieriiä;
Vaan, lähde, synkkä pilvi on
Ja sun se synkistää.

Sua nähden näin, mä aattelen
Mun omaa sieluain.
Kuink' usein pilven kultaisen
Hyvästi jättää sain!

Kuink' usein synkkä, kolkko loi
Yön synkän sydämmeen,
Tul' äkkiään, vaan lähti, oi!
Taas pois niin verkalleen!

Vaan mentyään ja tultuaan
Ne tunsin kylläkin:
Ne usvahattaroina vaan
Loi sielun kuvastin.

Ja noista peilin valkeus
Ja varjo aiheuu!
Kons' lakkaa, lähde, hurmailus
Ja aaltos rauhaantuu?

Seitsentoista-vuotias tyttö.

En tiedä, mitä toivon,
Ja toivon kuitenkin,
Sydämmein on niin autee,
Ja täynnä kumminkin.
Mitä rauhatuus tää tähtää,
Jok' ei vie perillen?
Mä mitä mielin, tahdon,
Mä mitä aattelen?

Mä istun neuloskellen
Kuin orja yhtenäin;
Teen työtä ahkerasti,
S' ei joudu sittekään.
Käteeni otsa vaipuu,
Unohtan neulasen.
Mä mitä mielin, tahdon,
Mä mitä aattelen?

Mä sanoin: kevät tulee,
Maa uuden puvun saa,
Mun silloin mieli muuttuu,
Ja huoli karkajaa;
Ja kevät tuil ja kesä,
Mä vaan jäin onnellen'.
Mä mitä mielin, tahdon,
Mä mitä aattelen?

En lemmi ninkuin ennen
Suloista seutuain;
Mitä kirkkaammaks' käy päivä,
Mä synkemmäks' käyn vain.
Kons' saan ma rauhan jälleen
Ja mielen iloisen?
Mä mitä mielin, tahdon,
Mä mitä aattelen?

Oi jospa saisin maata
Levossa kuoleman!
Kentiesi yksin hauta
Luo rauhan rintahan.
Mutt' ah! kuin raskas jättää
Elämä siskoineen!

Mä mitä mielin, tahdon,
Mä mitä aattelen?

Kosto.

Virta välkkyy juostessansa
Vuoroin kultaa, hopeaa;
Pensaan ruusut raukeillansa
Heltehellä heloittaa.

Vietellyt on virta viilee
Seudun neidot rantahan;
Naurusuinpa poika piilee
Alla lehdon taajimman.

Silmät eivät vaaraa huomaa,
Kielet liikkuu irroillaan,
Sata juonta leikin luomaa
Naurullen siin' uhrataan.

"Entä joku kuulla voisi
Leikkiemme telminää!" —
"Entä korvat pensaall' oisi",
Poika — esiin hypähtää.

"Tuo on vangiks' otettava!"
Ei hän ehdi karkaamaan.
"Hän on kahleen, koston saava!"
Kovin hälle kostetaan.

Arvaa, mistä kahle tehtiin?
Kahle kukkasista on.
Rangaistus? Se siinä nähtiin:
Kultakin sai suutelon.

Kukan kohtalo.

Näin ruusun, suvipäivän lapsosen,
Kukassa loistavan ens' aikojaan,
Punaisna poski, umpuss' uneillen
Viattomuudestaan ja rauhastaan.

"Oi kaunis kukka! silmäs auki luo!
Oivalla elon lahja suloisin!"
Näin lausui perho kultasiipi tuo,
Mi liehi silmikoista toisihin.

"On ahdas mökkis, köyhä, riemuton,
Siell' ilotonna rintas sykkäilee;
Tääll' liekkii päivä, riemun valta on,
Ja lempi suuteloineen vartoilee".

Se virsi pikku-kukkaa liikutti,
Se liehijälle oitis suuta soi;
Ja perho suutel', lausui: "hyvästi",
Ja muita ruusuloita kosioi.

Ken johti tänne ties?

Etäällä aavikon
Ja vuorten takana
Sun synnyinseutus on,
Sait yksin kasvella.

Sua en ma kaipailut,
Et ollut mielessäin!
En tietä tuntenut,
Mi veisi sinnepäin.

En tiennyt taatostas,
En tiennyt äidistäs,
En nähnyt lapsuuttas,
En ensi retkiäs.

Kuin sen maan virtakin
Joelle on tään maan,
Niin oudot oltihin
Me toisillemme vaan.

Kaks' tainta — välissään
On niitty kukkainen;
Kaks lintua, erillään
Lehdossa asuillen.

Oi, toisen seudun mies!
Miks sieltä lensit, oi?
Ken johti tänne ties,
Sun, lintu, kaukaa toi?

Mitenkä kalseaan
Sydämmeen leimut loit,
Ja vento-vierahan
Kaikeksi tulla voit?

Morsian.

Jos sun nähdä, jos sun nähdä saisin
Koivu-niemen alta laskevan,
Purje välkkyis, sitten erottaisin
Liehuvaisen purtes purppuran!

Ja sull' ilo-riviä pari oisi,
Siskos piirtämää sun lähteissä,
Isältäs myös myöntöläuseen toisit,
Äidinsuudelman sun äidiltäs!

Miksi siirtää tuonemmaksi häitä?
Vielä sitten kerkii tavaraa.
Lempi on kuin kukkanen, ja näitä —
Näitä yksin kevät kasvattaa.

Joutuun! kukat loistaa kunnahalla,
Siell' on lintuin onni meilläkin.
Vaikka kuivan hongan oksain alla
Onnellisna kanssas eläisin.

Kaipaus.

Nyt metsässä ei oo oksaakaan,
Mill' lehtiverho ois.
Nyt talvi vaan on valloillaan,

Kun karkas suvi pois.

Ah! ulkon' ompi talvi, niin
Sisällä myöskin vaan;
Jos kulkis maihin äärimpiin,
Sen kohtais ainiaan.

Jos lämpenis, maa vihertäis,
Ja päiv' ois kirkkahin,
Yht' autioksi, kylmäks' jäis
Poveni kumminkin.

Kevääni oi! en riemuas
Saa nähdä uudestaan;
Aurinko syömmen, haudastas
Et koita milloinkaan.

Mun sielun' sun ol', tunteen' sun,
Eloni elämäs.
Nyt yksin kaipuu viel' on mun,
Muut veit sä mennessäs.

Mull' lieden eessä hauskind' on
Nyt muistot entiset,
Kun hiipuessa hiilikon
Loppuupi askaret.

Kevätlaulu.

Jo ehtivi ehtii
Taas lentävä joukkio tuo
Aholle, mi lehtii,
Jo lämpenevän meren luo.

Miss' myrskyjä vinkui,
Suloisena laulu nyt soi,
Jää-sirpaleet sinkui,
Siell' armaus nyt vihannoi.

Ei muu kuni lempi
Saa jäämähän karkelevaa,
Ylhäisiä hempi
Saa maissamme vierailemaan.

Sydämmeni! sulle
Viel' lämpimä kukkia luo;
Ehk' enkeli tulee
Viel' luotasi lentänyt tuo.

Onnelle.

Onni, leuto taivahatar,
Hetkeä luotu suloomaan,
Et oo mailman valtiaatar —
En sua siksi laulakaan.
Kruunutonna, valtaa vailla,
Voitotonna, viaton,
Suostuttaa vaan tahdot mailla
Meitä mullan kohtaloon.

Terve! sunpa hoitos alla
Vert' ei vuoda sydämet;

Mailla, vuorill', ulapalla
Saatat yhteen veljekset.
Kaipuun sulkaa liehuttelet,
Palkkaat lämpösydämen,
Peilihis sä haahmoet
Rauhaa ylhäismailmojen.

Petturiks' ei saa sua haastaa,
Vaikka joskus pettelet.
Itselleen sua kaikki raastaa,
Kaikillen et riitä, et.
Kuinka voisit kaiken liittää,
Mikä murtui kaatuissaan?
Jos sua toinen armaaks' kiittää,
Toinen jää sua vaille vaan.

Valon lahjat, rauhan suomat,
Lempi, toivo rajaton,
Kaikki elon parhaat luomat
Mulla ol' ja vielä on;
Sun vaan haihtuvan näin aina,
Milloin vaan sua tavoitin;
Mullan ruhtinaatar, lainaa
Kerran armos mullekin!

Sydämen aamu.

Usva peitti toivon multa,
Sydän parkaa kylmä jääti,
Kunne sinne lemmen tulta
Armas enkelyinen sääti.

Niinkuin päivä, yön kun poistaa,
Säteillen käy taivahille,
Usva haihtuu, loitos loistaa
Pyhä-paiste maisemille;

Niin mun sieluun' koitti aamu,
Rintaan syttyi päivän selko,
Näin sen mailta öinen haamu
Haihtui: tuska, tyhjyys, pelko.

Aurinko, mi poistat synkät,
Lempi, jos sä rinnan heität,
Mihinkäs nää päivät jynkät,
Jolloin silmäs meiltä peität,

Päivät pitkät, toivoo vailla.
Aina yhtäläinen aika,
Oleskelu Tuonen mailla
Ilman valoa ja taikaa!

Epäilijä.

Jos silmä mulla tarkemp' ois
Kuin haukan, millä nähdä vois
Avarat, korkeet, syvyydet,
Eik' estäis mitkään estehet;

Ei helmiaarre Vellamon,
Ei kultasuonet vuoriston,
Ei kalliit talletelmat maan

Lumoi si minun katsettan';

Sydäntä vainen tarkastaa
Sais silmä, neittä kavalaa,
Mua ilkkuvaa, kun vuorohon
On hellä, jäinen, armoton.

Piilleekö pinnan alla jää,
Kun silmä säihkyi lämpimää?
Siell' lempi ehkä piileksii,
Kun katse hallaa hengehtii?

Rukoilu taivaan aukooa,
Murhetta lohduttaa jo maa;
Mun lemmell' ompi osanaan
Epäillä, hiukuella vaan.

Morsian.

Suvaitse, vieras, istahtaa
Tääll' lehdon suojahan!
Ei seudun rauhaa sortaa saa
Tyynellä iltaman;
Surulle hiljuus armas on,
Täss' sydän valvoo onneton.

Tuoll' aukealla rannalla
Näet neidon kassapään;
Kätehen vaipuu otsansa,
Hän istuu yksinään,
Silmäilee vaiti aalloillen,
Ja posk' on lumen-valkoinen.

Oi, kauan, öin ja päivisin
Hän tuossa nähty on,
Niin huomenna kuin eilenkin.
Hän katsoo aaltohon
Kyll' ennen joskus itki tuo,
Mutt' aikaa kuivi kyynelvu.

Kun ilta armas ruskottaa
Ja untuu viimakin,
Ja tähtitaivas kajastaa
Ulapan peilihin,
Syvyyteen jäykän katsannan
Hän luo, ja katsoo, katsoo vaan.

Kun tuuli joskus valveuu
Ja kalvon rikkoilee,
Ja peili särkyy, tummentuu,
Ve'en taivas himmenee,
Hän vaiti silmäns' ylhä luo
Taivaalle, jok' ei hoivaa suo.

Tuoss' sannall' istui kerran hän
Järvelle silmäten,
Mait' armaan näki lähtevän
Hän tänne retkellen.
Tuoll' uppoi armas Ahtolaan;
S'ei suonut jälleen saalistaan.

Äl', outo, rauhaa kamalaa
Siis hädä neitosen!
Suo murhesilmän sukeltaa

Syvälle järvehen.
Se hällä entis-onnestaan
Viel' ompi ainut jäännös vaan.

Pyhäleikkuu.

Säteilee aurink' aamuinen,
Se luonnon verhoo loisteesen,
Ylhällä lintuin laulu soi; —
Kuink' kylä hiljaa olla voi?

Lepääkö vielä peltomies,
Vaikk' aikaa leimuu päivän lies',
Ja sarka kultaa kellertää?
Miks' tuota nyt hän hylkää?

Vaan kas! hän aukoo porttiaan.
Oi autuasta katsettaan!
Maan raskaat alhais-aattehet
Hän heitti pois kuin vaattehet.

Asetta käs' ja olkapää,
Vapaana hän nyt hengittää;
Ei sirpit nyt saa heilahtaa,
Vaikk' elonjuhla kohta saa.

Vaan vihdoin juhlahetki on,
Hän kutsuu lapset, puolison,
Ja hurskain mielin, heltyen
Vaeltaa päivän leikkuullen.

Ja riemusilmin näkee hän
Työjoukon aina kertyvän
Ja oudon, tutun astuvan
Samaisen pellon viljahan,

Muurille tuonne valkeellen,
Jon pääll' on risti pyhyiden,
Miss' ijäisyyden viljamaa
Kultaista viljaa kasvattaa.

Vanhus.

Kuningas vanhus mielestän'
On lopull' elon-retkeään,
Niin voitokas, niin miekkonen
Perillä matkan melkoisen.

Jo aian myrskyt uinahtaa,
Hän kaikilt' arvon, lemmen saa,
Ja harhat, himot rohkeat
Tuon tyyntä valtaa karttavat.

Rauhaisna hällä kansanaan
On vienot halut horrossaan,
Muistemat, joita jättäneet
On entispäivät herttaiset.

Valtikka matkasauva on,
Ja hauta linna sorroton,
Kuningasloiston rauha luo,
Ja kruunun hiusten hopeevuo.

Kukka.

Kevään kirkkaan syntyessä,
Suloisen,
Pääset päivän välkkehessä
Valveillen,
Lehdet, umpot vartehesi
Liittelet,
Niinkuin enkel' terinesi
Ylenet.

Kautta ilmain tuli liikkuu
Tuoksuines,
Perho kultasiipi kiikkuu
Lehdillä.
Ei sua koske saastahuuli
Muisquillaan,
Kaste, päivä, perho, tuuli,
Nepä vaan.

Kun siis suvitaimen lailla
Kaunihin,
Kaikki syntyy sotaa vailla,
Kauneinkin,
Miks' käy murhe, vaiva täällä
Rinnakkain,
Miks' ei viihdy maamme päällä
Rauha vain?

Syyslaulu.

Puu jo heittää
Lehvän keltaisen,
Marraskuinen pilvi peittää
Hautaa kukkasten;
Talvi niiltä sulon surmas,
Mutta mieleen, jon ne hurmas,
Suvi-lämpimällä loistaissaan,
Virkoovat ne vielä muistoinaan.

Ruusu rukka
Riutuu aikaisin;
Loistaneeko ihmiskukka
Tuota kauemmin?
Sorjana se taimii, väikkyy,
Poski hohtaa, silmä läikkyy,
Vaan jos viima sattuu vartehen —
Surkastuu se, kuolee kalveten.

Sä ku maasta
Soit mun valvahtaa,
Kukkais kesken ilman saastaa
Suo mun heloittaa!
Jotta, suven mennen multa,
Kätkis jokin enkel kulta
Muistelmiinsa, maasta saamihin,
Sen kun täällä hiljaa vehmastin.

Kotiin-tulija.

Auhtaamp' et ois,
Välke, jos tähti sun lois!
Tul', jota luo kotilies',
Yössäkö välkyt sä vaan?
Johdata eksyvä mies
Onnelan valkamahan!

Yö valon vie,
Synkkä ja kylmä on tie,
Kolkkona talvi ja jää
Peittävi metsän ja maan;
Liedellä on suvisää,
Liedellä lempeä saan.

Joudu jo, mies!
Ehkäpä toiste, kun ties
Päin kotisuoja käy,
Arkana silmäsi on,
Sielt' ilotulta ei näy,
Kylmä on yös, iloton.

Eloni.

Haudan reunall' otelmaa,
Tyrsky-merten kuljentaa,
Riento kaukaisuutta päin —
Tuota oot sa, elämään.

Laivur' silmäs' aalloillen
Innoissaan ja toivoen:
"Tahdon ruskopilven taa!
Siellä siintää kaunis maa;

Siellä saavun onnelaan,
Riemun, valon valkamaan." —
Purje paisui, toivo kiils',
Aavaa merta laiva viils'.

Haudan reunall' otelmaa,
Tyrskymerten kuljentaa,
Riento kaukaisuutta päin —
Tuota oot sa, elämään.

Missä tyynen valkaman,
Mielen rauhan saavutan?
Miss' on toivon kultamaa,
Jot' en konsaan unhota?

Aalto purtta eksyttää,
Yllä vinkuu myrskysää;
Yhtä kaukaa vieläkin
Pilvi siintää silmihin!

Aatos.

Aatos, kas kuin lintu liittää
Halki ilman iloiten!
Sullakin on siivet kiittää,
Avaruutes itseinen.

Ällös surko, että jalo
Vielä kiinnyt multihin.

Kiidät niinkuin lintu, valo —
Vapahamp' oot kumpaakin.

Jos on maassa riemu, keiju
Riemun kesken itsekin!
Jos on murhe, loitos leiju
Korkeampiin mailmoihin!

Hyljätty tyttö.

Lehdet, ruohot ja kukkaset,
Liljat vaaleat, kosteiset,
Ruusu lempeähymyinen,
Teistä solmin hääseppelen.
Muistokukkanen Vellamon
Rannall', oksas on oaton.
Oi! sun kaltaises kuink' on tuo,
Jonka rintani ilmi luo,
Joll' on okaita oksillaan
Ja mun mieltäni vihloo vaan!

Vuo ja koski, häävirttäin soi!
Armaat lähteet, aallot, oi!
Aikaa uutta te laulelkaa,
Niin voin mennehen unhottaa,
Elon tuskineen leikkineen
Ja mun lempeni pettyneen!
Koski, mulle häävirttä soi!
Armaat lähteet ja aallot, oi!
Laulakaatte jäähyväiset
Pettäjälleni ainaiset!

Toisen sulhon ma valikoin,
Johon aina ma luottaa voin,
Jok' ei, suven suudeltuaan,
Karkaa syksyllä matkojaan.
Tullos, kuolo! sydämmein suo
Uinahtaa sinun rintas luo!
Vaikk' on itkusta so'ennut
Tyttös, poskensa valjennut,
Vaikka ruusus on vaalaskin,
Tullos, kuolema suloisin!

Syys-ilta.

Kuink' kaikki kuihtui, riutui, kuoli! Oi!
Miss' on nyt ihanuus, min kesä loi?
On metsä vaiti, laakson kukka turtuu,
Ja mainen elo öiseen hautaan murtuu.

Vaan, silmä jättää haudan riemuten,
Ylempi mailma koittaa toivollen,
Maan synkistyissä tähtitarhat läikkyy,
Ikuisna tuolta hengen koto väikkyy.

Näin aaveksuin, syys-illoin katselen,
Kuink' koivun lehti lentää jäätyen,
Paljasta rantaa kuvaa lahden kalvo
Ja valkopilven päällä kuuhut valvoo.

Odotettu.

Koton' äiti askaroi,
Sisko istuu ommellen,
Veikko riistaa ajelee,
Itse, käsi poskellain,
Istun täällä, haaveksin.
Oi, miss' oot sa, armahin,
Jot' en nähnyt, tunne en,
Jota kaipaam, varron vaan?

Muisto.

Taaskin käy mun yksinäisen luona
Ystävät nuo mennehet ja kalliit,
Autuuteni aikaiset nuo haahmot,
Mökki lammin luona, metsä, vuori,
Leikit, laulut, riemut, unelmat ja
Ensi lemmen kukkais-huokaukset!

Oi! ma mietin luonnon lempeyttä,
Että kaivatessa meill' on muisto,
Josta entis-onni hellä, vilvas
Niinkuin aamukaste sydämmelle,
Keskipäivän paahtaessa, vuotaa.

Maalari.

Oot mielinnyt mun lauluihini päästä,
Ja, impi kulta, pyyntöjäs et säästä,
Ett' taiteen pensselillä jolloinkin
Sun muotos maalata ma koittaisin.

No niin! ma tahdon sivellintä käyttää;
Valitse hetki vaan ja koita näyttää
Nyt luonne, mieli, muoto sellainen,
Kuin taideniekkana ma säätelen:

Sä kaunis ollos; yksin ihanuutta
Halaapi taide sieluhunsa uuttaa;
Mutt' ilo, hymy immen kaunistaa —
Siis iloitkos, kun leikki alkajaa!

Sä hellä oo! jo kaune suurta suopi,
Vaan sydän yksin kelpo sävyn luopi —
Minuunpa siis, tuon sävyn vuoksi vaan,
Luo lemmen leimu-silmä ainiaan!

Hyvyyttä täytyy tauluss' eleskellä
Ett' annat, autat, mielit lohdutella —
Siis muista antaa aina joutessas
Suudeltavaksein ruusuhuulias!

Hyvä, hellä, kaunis, — kehun tuo jo kesti!
Myös piirrän hiukan puolueellisesti —
Siis lausu aina, kun sua maalailen,
Ett' ainiaksi saan sun omaksen'!

Kaksi.

Linnan huonehissa läikky
Sadat lampun-aurinkoiset,
Kautta loistovirran väikkyy
Tuoksut vienot, kummanmoiset.

Kaikk' on säällään. Vieraat ehtii
Huihat onnen kukkulalla,
Syksyt kuihtuu, keväät lehtii
Helmien ja kullan alla.

Hiljaisuus nyt syntyy taloon,
Niinkuin hartaaks' seura sääntyy;
Juhlan sankar' astuu valoon,
Häneen kaikki silmät kääntyy.

Hän on ylkä. Juhlavaate
Kultatähtiin peittyy aivan;
Hurmaa häntä onnen aate,
Kun suo armaalleen hän taivaan.

Tääkin saapuu. Hellän isän
Saattelussa, vierahitten
Suurten ohi, käy hän sisään
Suuren sulhon luoksi sitten.

Onko immen hyvä? Maasta
Minkä vielä pyytää voisi?
Voiko toivelmaa hän haastaa,
Jok' ei täyttynyt jo oisi?

Kelmeen' ah! hän välkkehessä
Käy, mi yöksi hälle haihtuu,
Kutri värjyy seppelessä,
Kyynelepilveen katse kaihtuu.

Myöntäin vastaa kylmä huuli
Vihkimyksen kyselmälle;
Aatos, henki tuskin kuuli
Tuon — se lensi etähälle.

Linnan alla aalto pauhaa
Autioille kallioille,
Yö jo luopi kuolon rauhaa
Metsille ja kukkuloille.

Näätpä haamun sentään vielä
Kalliolla vaahtoisalla,
Nuorukainen viipyy siellä
Yksin kolkoll' iltamalla.

Syksypilven myrsky vinkuu,
Tuot' ei ollenkaan hän säiky,
Hiuksihin jo hyrsky sinkuu,
Vaan ei paikaltaan hän väiky.

Valkotyrsky rantaa ruhtoo,
Ryntää hänen rinnoillensa,
Oi, vaan haamuaan se huhtoo —
Itse läks' hän haaveinensa.

Kun on sointu sydämissä,
Oi kuin kaks' on yhdenmoista!
Katso linnan loistehissa
Toista, syksy-yössä toista!

Jos on yö, tai päivä paistaa,
Riemu on tai murhe suuri —
Eikö kaikk' oo yhdenlaista,

Kun on viall' elon juuri!

Turha toivomus.

Kas, aallot määriä vailla
Käy merta kiiltelevää;
Josp' aaltona muiden lailla
Sain merta ma viilettää,
Niin huoletta kalvaavatta,
Niin kirkkaan-kylmänä vain,
Niin aikaa muistelematta,
Kun onnea nautita sain.

Vaan aaltonakin jos leijun,
Samaksipa jäänkin vain;
Tääll' ympärilläni keijuu
Vilu-aaltoja parvittain.
Heill' leikkinä tuska ja riemu
Ja itku ja nauru on vaan,
Vaan mieltäni polttaa liemu, —
Oi, konsa se sammuvikaan?

Nuoren tytön muistikirjaan.

Kevätpäivä taivaall' liekehti,
Kasteen kiilto perhot kukkiin vietti;
Niityll' loisti nuori orvokki.
Arvaatkos, mit' armas kukka mietti?

Hämpä mietti: oi, kuink' armas on
Elää, hurmata ja nautiskella!
Sä, ku puit mun väriloistohon,
Suo mun aina aina kukoistella!

Näin hän pyysi. Tokko suotta vaan?
Pyyskö riemua vai katkeruutta?
Poskillekko vaiko rintahan
Pyys hän nuoruutta ja ihanuutta?

Pyydä, kukka sie, kuin kukkanen,
Eloa elotar ja ihaa lempii;
Rukoile — vaan kukkasielullen —
Kuihtuvaa on kukkaverhos hempi.

Naisille.

(Jumaluus-opin tohtoreita seppelöittäessä Helsingissä 1857.)

Kun nuorukainen Teitä tervehtii,
Otsalla seppel, silmist' into loistaa,
Hän kaunokasvojanne ihmeksii
Ja kukkaa kiittelee! me kiittelemme toista.
Myös meitä kevään loiste miellyttää,
Vaan tuo, mi kevään mentyäkin vielä jää.

Enemmin nähneet oomme me kuin hän;
Ah! aian annit vaihtuvat kuin tuuli.
Kas, niityn kukka kuihtuu kiiltäissään,
Ei toisin kukan käy min poski luo ja huuli.

Ken tuot' ei lempis, kun se rusottaa?
Vaun päivä saapuu, jolloin ruusut katoaa.

Yks kukka meidän suosimamme on,
Maht'yrtti riemun, tuskan kuohuksissa.
Se *lempi* on. Tuo kaino, loistoton,
Se kasvaa tyynnä Teidän lämpösydämissä.
Miss' auttaa voi se, esiin vilkahtaa,
Vakaana hellä on ja vahva heikkona.

Kaikki ilo hoiva kehdest' tuonelaan,
Nuo vuodet mennehet ja tulo-aika,
Kaikk' itku, min se kuivi tuoksullaan,
Käskepi kiittämään tuon kukan tenhotaikaa.
Se ikuisuuden siemenestä on,
Sit' älkää täällä heittäkö vaan kuolohon!

Sisällys.

Franzénille.....	sivu 5.
Vanhuksen kotiintulo.....	" 8.
Jalouden voitto.....	" 11.
Leivo.....	" 15.
Toukokuun-laulu.....	" 17.
Muuttolinnut.....	" 20.
Paimenpoika.....	" 23.
Minun päiväni.....	" 28.
Lintuselle.....	" 30.
Kevät-aamu.....	" 33.
Kukkaselle.....	" 36.
Linnunpesä maantien varrella.....	" 38.
Kesä-yö.....	" 40.
Joutsen.....	" 43.
Torpantyttö.....	" 45.
Syys-iltana.....	" 48.
Lohdutus.....	" 51.
Rakkauden sokeutuminen.....	" 55.
Tytön valitus.....	" 57.
Rauhattomuudelle.....	" 58.
Rakastavat.....	" 60.
Varpuselleni.....	" 63.
Hautaus.....	" 65.
Friggalle.....	" 67.
Nuoruus.....	" 69.
Odottava.....	" 72.
Matka Turusta.....	" 75.
Oon onnekas.....	" 79.
Kohtaus.....	" 81.
Tytölle.....	" 83.
Taudista toipuvalle.....	" 85.
Tuutulaulu sydämelleni.....	" 87.
Lapsuuden muistoja.....	" 89.
Ystävän kuoltua.....	" 92.
Nukkuvan lapsen ylitse.....	" 95.
Lapsen haudalla.....	" 96.
Elo ja Kuolo.....	" 98.
Ijäkkäälle.....	" 100.
Laulaja.....	" 104.
Ikävöinnälle.....	" 107.
Palvelustyttö.....	" 109.
Mökin poika.....	" 111.
Soutaja.....	" 112.
Laulurastas.....	" 114.

Linnustaja-poika.....	" 116.
Aamu.....	" 118.
Suudelma.....	" 120.
Katuva.....	" 122.
Se oli ennen.....	" 124.
Merimiehen morsian.....	" 126.
Tervehdys.....	" 128.
Varo, läsn' on jumalainen.....	" 130.
Serenaadi.....	" 132.
Teeskentely.....	" 133.
Perho ja ruusu.....	" 135.
Linnustaja.....	" 137.
Iltatähdelle.....	" 139.
Kuoleva	" 141.
Nuorukainen.....	" 142.
Ruusulle.....	" 143.
Kaunotar.....	" 144.
Lähteellä.....	" 146.
Seitsentoista-vuotias tyttö.....	" 148.
Kosto.....	" 150.
Kukan kohtalo.....	" 152.
Ken johti tänne ties?.....	" 153.
Morsian.....	" 155.
Kaipaus.....	" 156.
Kevätlaulu.....	" 158.
Onnelle.....	" 159.
Sydämen aamu.....	" 161.
Epäilijä.....	" 163.
Morsian.....	" 165.
Pyhäleikkuu.....	" 167.
Vanhus.....	" 169.
Kukka.....	" 170.
Syyslaulu.....	" 172.
Kotiin-tulija.....	" 174.
Eloni.....	" 175.
Aatos.....	" 177.
Hyljätty tyttö.....	" 178.
Syysilta.....	" 180.
Odotettu.....	" 181.
Muisto.....	" 182.
Maalari.....	" 183.
Kaksi.....	" 185.
Turha toivomus.....	" 188.
Nuoren tytön muistikirjaan.....	" 189.
Naisille.....	" 190.

End of Project Gutenberg's Lyyrillisiä runoelmia 1, by Johan Ludvig Runeberg

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK LYRILLISIÄ RUNOELMIA 1 ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying

with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the

Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than "Plain Vanilla ASCII" or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original "Plain Vanilla ASCII" or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, "Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation."
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain "Defects," such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the "Right of Replacement or Refund" described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or

entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you 'AS-IS', WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™'s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation's EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state's laws.

The Foundation's business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation's website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax

treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.